

MAGASINET

MEDLEMSTIDNING FÖR PAPPERS AVD 68

NR. 4 2013

Vykortet
Thailand

Bildreportage
Restaurang Valhall

Krönika
Samhällsutveckling måste vändas!

Ordförande har ordet
Vi får ändra namnet från LAS till
FIS om...

Hallsta 2014

Pappers stämmer Holmen Paper för olagliga uppsägningar! En hel del tidningar publicerade nyheten under sommarmånaderna. Både dessa och den fackliga världen kommer följa processen noggrant. Resultaten av den kommer tydligt

visa om LAS står för anställningsskydd eller inte. Vi, Pappers i Hallstavik, har verkligen ansträngt oss för att följa lagen till punkt och pricka. Vi följde turordningen så länge som det gick. Vi accepterade även ca 40 undantag för att säkra tillräckligt mycket kompetens för processens ostörda gång. Tyvärr räckte det inte till för att nå en överenskommelse. Att företaget gjorde egna tolkningar av lagen resulterade

i att 24 av våra medlemmar förlorade jobbet på felaktiga grunder. Varenda en av dessa överklagade företags beslut och hoppas på upprättelse. Förbundsledningen gav oss från första början ett starkt stöd och kommer vara med oss hela vägen. Förlorar vi av något konstigt skäl processen måste varenda fackförening konstatera att LAS är död! I sådant fall skyddar den företagare och kapitalägare mer än arbetarna och då vill jag föreslå att vi ändrar namnet från LAS till FIS - företagsarnas inkomstskydd! Konsekvenserna skulle vara omfattande. Arbetsdomstolen skulle ge en signal till företagsledningar över hela landet att nu är det fritt fram att härja på arbetsmarknaden - facket är avväpnade! Vi får hoppas att AD visar en stor dos rättvisa och inser att de 24 arbetarna har all rätt att behålla jobbet. De är arbetare med hög kompetens och gedigen, lång erfarenhet i pappersmakarbranschen. Ett orättvist beslut skulle vara prejudicerande för många framtida fall och definitivt skapa stor oreda på arbetsmarknaden.

22 medlemmar placerades i en s.k. "poolgrupp". Räkna man ihop deras anställningstid kommer man fram till att de har jobbat på bruket 265 897 dagar eller 728

år. Hur det är möjligt att de inte skaffade kompetens under den tiden? Nej, vi tror inte att de har bara suttit på bruket och rullat tummarna. Vi vet att de har skaffat sig en rejäl yrkeserfarenhet och god kompetensnivå. Därför inställer sig frågan - varför fick de inte en placering i den nya organisationen? Svara kan bara de som gjorde den kontroversiella bedömningen.

En efter en omplaceras de till nya avdelningar där de ska på sex månader klara den erbjudna befattningen. Jag hoppas verkligen att de får en ärlig chans och även har orken som krävs för att klara den nya utmaningen. De är värda att stanna kvar på bruket! Vi behöver dem!

Det är fantastiskt att kunna konstatera att de uppsagda Pappersarbetarna är eftertraktade på arbetsmarknaden. Det bekräftar bl. a. företaget Fresenius Kabi i Uppsala som har redan rekryterat ett tiotal av våra medlemmar. Arbetslivsresurs, omställningsföretaget som vi använder, rapporterade att 24 % av de som är under

omställningsprogramet har fått en lösning som de är nöjda med. Det är en bra resultat på en relativt kort tid. Vi hoppas att ännu fler medlemmar får en lösning innan uppsägningstiden tickar ut.

En tråkig AD-dom föll för två veckor sen. Pappers i Kvarnsveden fick inte rätt när de hävdade turordningslistan. Arbetsgivaren får fortsätta anställa personal med högskoleutbildningen på Pappers avtalsområde. Nya rullare, torkare, maskinförare kommer att ha en lite annorlunda utbildningsbakgrund. De kommer att vara civilingenjörer, ekonomer t.o.m. teologer. Men det kan finnas fördelar med den lösningen. Tänk om bolaget anställer många teologer. Då kommer relationen med högre makter radikalt förbättras. Genom andliga mässor, direkt på golvet kan produktionen och verkningsgrader förbättras avsevärd. Omsättningen av personalen kommer att minska. Alla som valde att plugga fyra år på universitetet och som har tagit dyra studielån drömmer om möjligheten att jobba på en pappersfabriks golv.

Aleksandar

Ja då kom den domen från Arbetsdomstolen. Så meddelas det att Pappers inte får rätt mot Stora-Enso Kvarnsveden. Frågan som AD hade att ta ställning till var om Kvarnsvedens pappersbruk hade gjort fel då de nyanställt sju personer som operatörer då vår medlem hade företrädesrätt enligt § 25 LAS. Frågan gällde om vår medlem hade tillräckliga kvalifikationer för dessa arbeten då han inte hade genomgått högskola.

Arbetsdomstolen som inte var enig i sitt utslag konstaterade att, visst, arbetsgivaren kan ställa krav på eftergymnasial utbildning i form av högskola, och att det slår undan tillräckliga kvalifikationer som att man har erfarenhet av maskiner och arbetsplats. I vårt tycke ett mycket märkligt domstolsutslag.

Vad AD egentligen gör är att de stadfäster begreppet att "leda och fördela arbetet och fritt anställa". Det visar hur djupt denna orättvisa rätt sitter i kvar i svensk arbetsmarknad. Arbetsledningsrätten verkar vara av "Gud given" till arbetsköparen, och vi arbetare får vackert se på när denna arbetsgivarmakt utövas. Denna makt ska numera också utövas när det gäller att bedöma om vem som har tillräckliga kvalifikationer. Det är någon som sagt att LAS ser ut som Schweizerost, full med hål, och det är bara att instämma. LAS har framstått som arbetarens sista hopp i uppsägningssituationer med företräde tillbaka till lediga jobb. Men ju längre tid som går, så framstår LAS alltmer som en

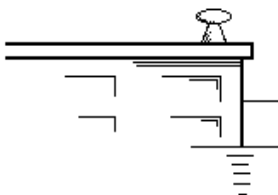
schweizerost. När vi från fackligt håll ifrågasätter arbetsledningsrätten så attackeras vi stenhårt av kapitalägare och högern, arbetsledningsrätten ska lämnas orörd, eftersom de som har pengar och kapital också fullt ut ska bestämma, leda och fördela.

Vad vi behöver göra är att stärka arbetarnas positioner, genom att driva krav på bättre regler i LAS, bättre kollektivavtal som stärker den enskilde medlemmens rättigheter på svensk arbetsmarknad. Det blir en paradox när arbetsgivarna hela tiden ropar på moderna avtal och lagar, men när det gäller arbetsledningsrätten så är den inte det minsta "omoden" enligt deras uppfattning. Även om vi vet att arbetsledningsrätten är lika gammal som inlandsisen som drog sig tillbaka från detta land, så ska den inte alls moderniseras. Utan den ska vara lika. Arbetsledningsrätten ska lämnas oinskränkt är arbetsgivarorganisationernas paroll. Just därför så måste vi försöka mobilisera oss för att kräva en modernare arbetsledningsrätt, som svarar emot dagens samhälle.

Som förbund och medlemmar i Pappers så skulle vi mobilisera kring att ge oss inflytande över vår vardag, alltså skapa rätt till inflytande över arbetstider, arbetsuppgifter, möjligheter till utbildning. Att garantera en löneutveckling som är så objektiv som möjligt och ger oss arbetare en rättvis andel över produktionsresultatet. Att skapa bestämmelser som gör att vi arbetare får reella möjligheter att påverka arbetsmiljön, att stärka fri och rättigheter på arbetsplatsen, att stärka jämställdheten.

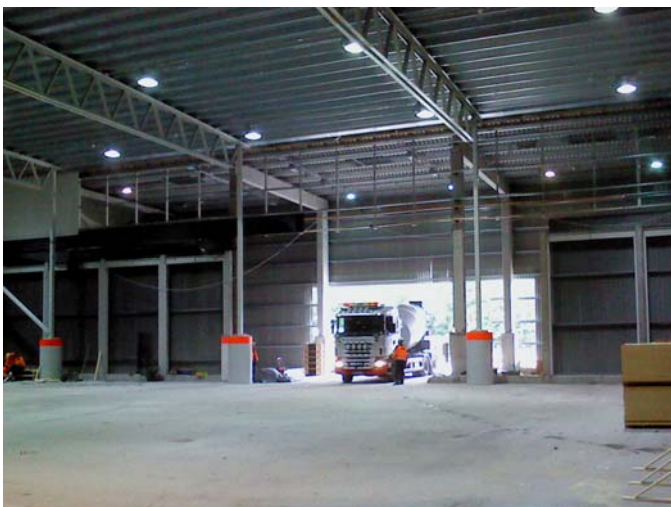
En fackförening måste ha krav som är möjliga att förverkliga i framtiden, en fackföreningsrörelse som bara försvarar uppnådda positioner är ingen rörelse som långsiktigt kan värva nya medlemmar eller driva en förändring. För att driva krav på förändringar så krävs det visioner om en ny och bättre framtid, om den ska bli verklighet.

Så därför ska vi inte nedslås av att vi inte fick rätt i Kvarnsveden, utan nu gäller det att formulera och ställa kraven, forma en vision och sedan går vi framåt!

Konsekvensanalyser och ärtskidor

Vi har nu gjort en uppföljning av den konsekvensanalys som upprättades vid beskedet om att kajen skulle bantas ner till 22 personer. En springande punkt i riskanalysen var logistikplaneringen som hittills inte alls fungerat som utlovat. Även andra förutsättningar har ändrats sedan analysen, bl a är järnvägen kvar på en högre nivå än vad som var sagt. Det har också lanserats en idé om att emballering, dagtidsgruppen, rullarlaget och hamnen ska bli en egen sektion. Vad innebär iså fall det? Om det skall vara någon mening med konsekvensanalyser måste man också visa respekt för de slutsatser som man gemensamt kommit överens om. Analyserna får inte förvandlas till meningslösa rundningsmärken.

58-års magasin snart klart

Till följd av merarbeten på grund av rivningen av 58-års magasin har några av sommarjobbarna blivit förlängda t o m september. Det är vi tacksamma för – dom behövs och de gör ett bra jobb. Förutom rivningen av gamla 58-års magasin (det som fanns kvar) så är det full fart med iordningsställande av en ny bilutlastningsramp (ramp 5). Även det var ett av kraven i konsekvensanalysen. Däremot är det tveksamt om drop-trailer lastningen kommer att återupptas. Den gick inte att organisera på ett effektivt sätt och kostnaderna kunde därför inte kompenseras fullt ut.

Ramp 5 byggs i sept 2013

Vår nye personalledare, Morgan Widlund, gjorde entré tidigare än aviserat. Hals över huvud fick han ta hand om kajen vilket innebär att han tillsvidare får dela hamnjobbet med sina nuvarande arbetsuppgifter. Längre fram i höst blir han dock permanentad på kajen (även det tillsvidare så som alla andra på bruket är bäst

Morgan Widlund ny personalledare på kajen

att tillägga). Ett olycksfall på hamnplan och ett antal tillbud har hänt sen sist. Men nu har skyddsmöten och skyddsronder kommit igång enligt plan och då ska vi också försöka att lyfta arbetsmiljöfrågorna i det allmänna medvetandet.

Ett fall för skyddsronen

I ett försök att minska truckkollisionerna provar vi just nu ett blått punktljus på rullarlagstruckarna vid backning av trucken. Tidigare har även en besvärlig korsning i 73-års magasin tagits bort genom att körgångarna dragits om. Dessutom har vi öppnat upp ett "fönster" i magasinets vägg vid utfarten Fack 18 till Berglunds torg. Eftersom företaget dragit in på frukten över sommaren så har kajarna tänkt till och kompenserat den uteblivna näringen med egen odling av bl a sockerärter och chilli. Kanske restaurangen blir nästa

Grönsaksodling

offer i överlevnadsstrategin - då blir det till att fixa svinstia (för fyrbenta) och kohage nere vid bilutlastningen.

På tal om förändringar så har Konsum slutat med läsk på flaska och därför har klubben övergått till direktleverans från Spendrups i likhet med Driftklubben. Priset blir något högre men servicen torde bli bättre och vi samordnar inköpen ihop med driften. Det är inte bara på Holmens förändringens vind blåser. Också våra åländska charterfartyg förändrar sig – även om det är marginellt. Förut tillhörde de Birka Cargo men har nu seglat in under moderbolaget Eckerö Linjens stolta

Ny logga - nytt namn

logga. Dessutom har de slopat tillnamnet "Birka" i fartygsnamnet och heter bara Shipper, Exporter och Transporter numer. Ett flygande miljöproblem är de många duvorna i och kring magasinen. Nu har det skett en avskjutning på ett 25-tal duvor men den relativa minskningen blir nog tyvärr kortvarig. Duvhöken maktar inte hålla nere beståndet, han skulle behöva hjälp

Rast på bil

av havsörnarna och fiskgjusarna som patrullerar Edebovikens inre vatten. Men dessa bjässar verkar rata duva på menyn. Otur för oss.

Det sista tabut

De hade bänkat sig längst bak på bussen. Testosteronstinna och i feststämning efter en lagom dos alkohol var de laddade inför vad lördagskvällen hade att erbjuda. De högljudda mansrösterna försökte bräcka varandra med teman om tidigare och kommande erövringar. Personer de hade spöat, brudar som de hade fixat, allt levererat med en rå och föraktfull språkdräkt. Ju rårare desto bättre tycktes vara grabbgängets gyllene regel. En varsin starköl till fick förväntningarna inför vad kvällen hade att erbjuda och råheten i språket att ytterligare förstärkas. Så var det dags att kliva av. Genom att ta genvägen via parken in till centrum kunde de njuta av ytterligare en varsin starköl innan de äntrade någon av stadens krogar.

Skulle hon verkligen ta genvägen via parken? Var det inte väl riskabelt? speciellt med tanke på att hon bar en kort-kort kjol? Efter en stunds övervägande bestämde hon sig dock för att det trots alla risker ändå var smidigast att ta genvägen via parken. 5-10 minuter och hon skulle vara trygg tillsammans med sina väninnor.

En ensam ung kvinna attraktivt klädd i kort-kort, det blev helt enkelt för mycket för de fyra testosteronstinna grabbarna. Att spöa någon, att lura en brud i säng för ett engångslig. Allt detta hade varit helt tillåtna handlingar i deras brutala utsvävningar. Men att våldta någon? Nej där gick gränsen. Omedvetna om det hade de dock under deras gemensamma röjarkarriär hela tiden flyttat fram gränsen för vad som var tillåtet. Att spöa på någon som redan låg ner, att ge sig

flera på en, detta var några av deras nattliga tilltag som till en början hade betraktats som tabu men som med tiden hade blivit tillåtna. Genom att hetsa varandra med diverse verbala råheter lyckades de hålla tillbaka alla former av medkänsla med den unga kvinnan som skulle kunnat förhindra dem att fullborda våldtäkten. Tre av dem höll fast kvinnan medan den fjärde utförde själva akten, stärkt av de övrigas hetsande kommentarer som hela tiden hindrade kvinnans förtvivlade försök att vädja till deras medmänsklighet att nå fram till någon av dem. Utifrån denna ordning turades de om

tills de alla hade fått sin del av hela akten.

Så var det avklarat, för grabbarna innebar det en ny erövring och ytterligare ett medel för att tillfredsställa deras djuriska lustar. Flera våldtäkter skulle ske, flera offer komma att krävas. För den unga kvinnan var det början på en lång och krokig vandring tillbaka till ett upp-

rättande av människovärdet, kantad av tålmodiga timmar i terapi och ömsinta ord och handlingar av släkt och vänner som stöttepelare på vägen.

Vi har långt fler våldtäkter än något annat land i Europa, 20 gånger fler än några jämförbara länder. Vi har runt 7000 anmälda våldtäkter om året, det blir i genomsnitt 19 varje dygn. Danmark har runt 500, vi 7000. Mörkertalet är avsevärt mycket större, forskare tror att bara 10 % av våldtäkterna anmäls, därför kan vi ha 70 000 våldtäkter om året.

Sonja Larsson

I juni och i augusti fick Pappers avd 68 en fin gåva av Sonja Larsson, hustru till den nyligen bortgångna fotografen och Hallstaprofilen Curt Larsson (se minnesorden över Curt i PappersMagasinet nr 2 2013). Det var bland annat ett antal pärmar med negativ, flera större och mindre kartonger med bilder, inramade tavlor samt ett hundratal ex av några av Curts böcker. Dessutom lite fotoutrustning efter Curt. Gåvan förvaras nu i avdelningens arkiv i Folkets Hus där det är brandsäkert. Vad som kommer att hända med materialet vet vi inte idag. Curts bilder kommer att återanvändas för att de är viktiga dokument och för att påminna om hans betydelsefulla gärning. En del kommer att kunna användas i samband med olika utställningar. Kanske kan det i framtiden, någonstans i Hallstavik, även bli en mer permanent utställning om Curt Larsson – hans liv och bilder. Som ett bevis för vår uppskattning av gåvan har avdelningen skänkt ett konstverk av Norrtäljekonstnären Karin Hildingsdotter till Sonja.

Roger Berglund

■ DRIFTKLUBBEN

Driftklubben hade sitt årsmöte den 10/9 2013.

På årsmötet togs beslut om att lägga Driftklubben vilande. Vi kommer att ha ytterligare ett årsmöte, sådana är stadgarna, där ni driftare får chansen att lämna era synpunkter. Detta möte kommer att hållas i november, vi annonserar när det är dags. En tanke och vårt önskemål är att varu- och drickaautomaterna kommer att hanteras genom avd 68 när och om beslutet om en nedläggelse av klubben är taget.

Roslagens diabetesförening och skiftlag 1, PM12, har ansökt om bidrag för aktiviteter och dessa har vi godkänt. Man kan ansöka, då skriver man hur mycket man ansöker om, och ett litet program för att kunna ta beslut och sedan informera ut till våra medlemmar.

Jaana Kuusisto, ordförande

Syninge kursgård med IF Metall

Facket, IF Metall, är någonting som i princip alla på Sandvik är med i. Det är en trygghet och en hjälp för alla arbetare så att de får det bättre på jobbet. Sandvik har en egen gymnasieskola där eleverna lär sig mycket om teknik och vad de gör på Sandvik. Men en sak som eleverna inte har fått lärt sig är vad facket är för någonting och hur det fungerar. Därför tog IF Metall med treorna till Syninge kursgård för att lära dem lite mer om facket så att de vet vad det innebär när frågan kommer om de vill vara med.

En av de första sakerna som de fick göra när det kom till Syninge kursgård var att säga vad de kan om facket. De flesta kunde ingenting, och de få som sa någonting visste att de på något vis hjälpte till när det var strejk. Det visade hur lite eleverna visste om facket. Men efter några timmar om försäkringar, lagar och annan information hade alla fått en positiv uppfattning om

facket.

Det blev en avslappnad stämning när vi hade kursen någon annanstans än i ett klassrum. På kvällen hade alla egen tid och kunde umgås med varandra.

Dagen efter var det dags igen och kursen fortsatte med övningar och grupparbeten. Då fick vi testa på att bläddra lite i kollektivavtalet så att vi vet vart vi kan leta efter information om man blir osäker vad som gäller vid graviditet, sjukdom, skador m.m. De fick även mer information om försäkringar och att man kan få hjälp med t.ex. Tandläkarkostnader.

Efter de här två dagarna på Syninge kursgård hade hela klassen fått en helt annan uppfattning av vad facket gjorde och hjälpte till med. Och därmed kände sig alla säkra och positiva till att gå med i IF Metall.

Gabriella Gunarsson, gymnasieelev Gimo

En lyckats Hallstaviks dag

Tack för en lyckad Hallstaviksdag!

Det blev en mycket bra Hallstaviksdag den 7 september. Folkvimmel och vackert väder, utställarna hade många besök vid sina bord och våfflorna hade en strykande åtgång hos räddningstjänsten. Vi i Hallstaviksnätverket har summerat denna Hallstaviksdag och är mycket nöjda, vi har även lyssnat på kommentarer och har lite nya idéer inför nästa års Hallstaviksdag. En synpunkt har varit att det varit för lite information om datum och tider för Hallstaviksdagen. Så därför kan vi nu i god tid informera om att nästa Hallstaviksdag äger rum den 6 september 2014 mellan kl 10 och 14 på Hallstaviks centrum.

Hallstaviksdagen är föreningarnas dag och nästa år hoppas vi att ännu fler föreningar ställer upp för Hallstavik och visar upp sina verksamheter.

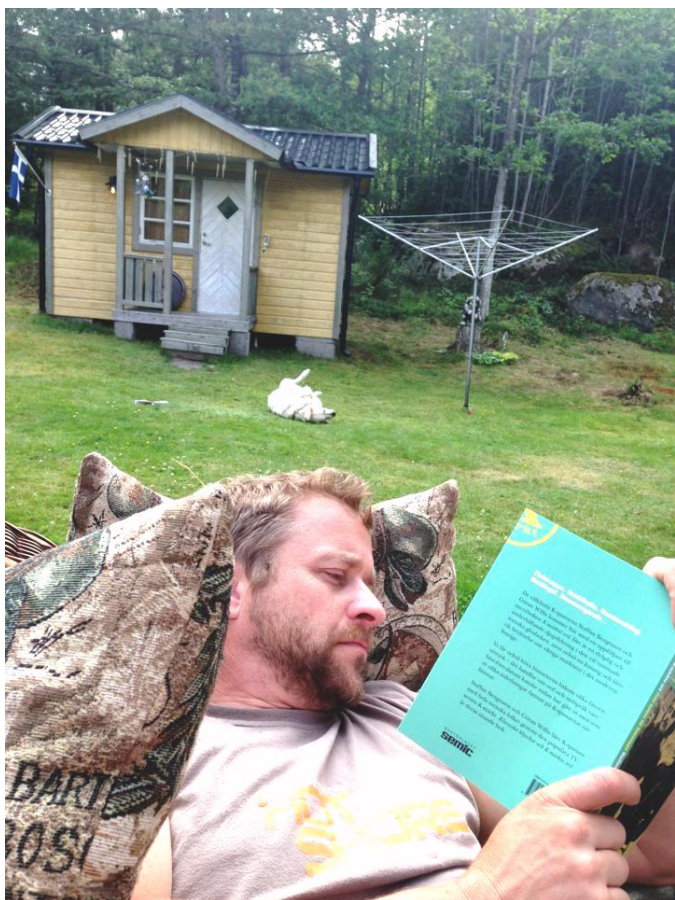
I övrigt pågår aktiviteter i Hallstaviksnätverket för att bilda en projektgrupp som ska jobba vidare med vårt nya projekt Vilda Östern. Det är ett projekt som kan ge Hallstavik ny energi och nya arbetstillfällen samtidigt

som det stärker redan befintliga verksamheter. Projektet är stort och kräver mycket fysiskt arbete så som markberedning och uppförande av byggnader och aktivitetsområden. Dessutom ska vi knyta ihop olika verksamheter och starta nya samarbeten för att ge våra besökare till Vilda Östern en upplevelse de gärna återvänder till. Mer information med skisser och aktiviteter kommer att finnas på vår hemsida www.hallstaviksnatverket.se

Under Hallstaviksdagen nämndes också planer för ungdomskonferensen Fryshusandan. Det är en aktivitet som pågår under några månader med insamlande av fakta om nuläget och sedan en tvådagars konferens med ungdomar och vuxna som under ledning av Fryshuset får mötas och prata om Hallstaviks framtida utveckling sett ur ungdomars perspektiv. Hallstaviksnätverket för diskussioner med Norrtälje kommun om hur det här ska arrangeras på bästa sätt och vår förhoppning är att beslut om att genomföra denna ungdomskonferens kommer inom kort.

Carita Holmberg

Projektledare för Hallstaviksnätverket

Ledighet

Arbetsmiljörappört

Arbetsbelastningen är ju hög för alla, så det är tur att vi har haft lite ledigheter att ta ut, som semester och den har ju varit skaplig för alla i sommar med både värme, sol och välbehövlig vila.

Nu kommer hösten att vara mycket jobbig för många, arbetsbelastningen ökar, underbemannat kommer det att vara på en del avdelningar på grund av personalbrist. Det låter lite konstigt att vi har personalbrist när företaget kommer att minska med över 100 personer i höst. Tyvärr är det så att organisationen är i obalans med resurser, men hur det än är - kör man underbemannat så ska man göra säkerhetsplanering. Den handlar om på vilket sätt vi kan köra vidare med anläggningen och vad är det som måste stoppas under detta skift. Säkerhetsplaneringen handlar om person-säkerhet inte driftsäkerhet. På norra delen av fabriken har vi skrivit instruktioner hur man kan köra anläggningen vidare om det är underbemannat, men kom

ihåg att vi ändå måste ändå göra säkerhetsplaneringen för varje skift det är underbemannat, i säkerhetsplaneringen kan man hänvisa till instruktionen. Ansvarig är produktionsamordnaren. OBS - glöm inte att spara dokumentationen! Vi har haft kontakt med arbetsmiljöverket angående instruktioner och om säkerhetsplaneringen och arbetsmiljöverket kommer till bruket i augusti eller september för att kontrollera hur det har fungerat.

I skrivande stund har vi 7 st olycksfall och 4 st arbetsjukdomar och 59 st nollskador utan sjukskrivning. Tillbudsrapporter har vi 730 st

Tillbudsrapporteringen har fungerat bra och det är mycket bra att vi rapporterar tillbud och riskobservationer, och det är tänkt att varje avd/sektion ska gå genom rapporterna på sina skyddsmöten. Det som sticker ut lite extra på tillbuds-/riskrapportering är motorrum, ställverk och elskåp, att vi inte stänger eller låser dörrarna till de här utrymmena, regelverket är tydlig här - dörrarna ska vara stängda eller låsta! I de här utrymmena kan det hända allvarliga olyckor så vi måste bli bättre på att stänga och låsa.

Underhållet har gjort ett antal riktade skyddsronder på underhållsstopp, det handlar om beteendebaserad säkerhet, lite om hur vi jobbar, hur vi använder hjälpmedel och personlig skyddsutrustning. Skulle det vara så att man inte kan använda hjälm i vissa utrymmen så gör man en riskbedömning. Då använder vi Siriusblanketten som heter "Tvåminuterskollen". Det har fungerat mycket bra, så vi kommer att fortsätta med riktade skyddsronder på underhållsstopp under hösten.

På senaste skyddskommittémötet diskuterades regelverket kring den personliga skyddsutrustningen (hjälm, skyddsglasögon och varselkläder). Företaget presenterade resultatet av undersökningen som skulle ge oss svar om vad anställda på bruket tycker om personliga skyddsutrustningen. Ca 240 personer svarade på frågorna och många av de var nöjda med regelverket kring den personliga skyddsutrustningen. Självklart kom det även synpunkter på hjälm med mera. Besluta-

des att undersökningsresultatet kommer återkopplas till samtliga anställda. Skyddskommittén beslutade att permanenta reglerna utan några förändringar.

Taisto Hautala

arbetsmiljörapporten så har jag den här gången valt att nämna några utav de 14 delprojekt som ingår i Hallsta 2014.

plan för detta. En layout för manöverrummet där det skall sitta TMP, blekeri, avlopp & ÅKC -operatörer i framtiden, är framtagen.

Jonas Bäfve som har varit delprojektledare kommer att sluta den sista augusti, och efterträdare i det projektet är Kjell Hellström som projektledare och Per Ljungström som montageledare.

Vedplanen på väg att fyllas ut

Vägen till barkplan kommer här

Rivning av VL4-5 pågår

Logistik Norra fabriksområdet

Det här delprojektet är väl kanske det som syns mest hitintills. Mässkullen är nerschaktad, vägar är om-dragna. Vedlinje 4-5 är rivna och vedplanen är utökad. Här börjar det närma sig sitt slut till viss del. Asfaltering av vedplanen kommer snart att ske, belysningen på planen skall uppdateras och nytt staket med grindar skall monteras. I det här projektet så ingår det också tillfartsvägar till nya barkhanteringen. När allt är klart så kommer trafiksituationen på norra delen av fabriksområdet att få ett oerhört lyft. På platsen där vedlinje 4-5 har stått så kommer det att dras fram en ny väg.

Driftcentral Norr

Nu är manöverumsprojektet i gång. Mätningar av vibrationer i TMP manöverrum har utförts och nu skall detta utvärderas för att sedan utarbeta en handlings-

58 årsmagasin

Uppbyggnaden av 58 års magasin ingår inte i sig i Hallsta 2014 projektet. Men idag har det kommit så långt att vi har planlagt rivningen av gamla magasin 58. Rivningen kommer att ske inifrån magasinet då det gamla är inbyggt i det nya. Rivningen kommer att gå till på så vis att en maskin håller en ram som placeras runt takbalkarna och sedan klipps de av med ett klippaggregat monterat på en grävmaskin. Under rivningsarbetet så kommer hela magasin 58 att avlysas. Under de två veckorna som rivningen pågår så kommer rullarna att transporteras utomhus genom "hundgården".

Micke Holmberg

Syftet med rehabilitering är att få långtidssjuka tillbaka till god hälsa och i arbete samt i övrigt få en bättre trivsel på arbetsplatsen.

Tyvärr är det så att arbetsglädjen, inte är på topp, på grund av nedläggning av PM3, Sliperiet och vedlinje 6 samt övrigt runt omorganisation Hallsta 2014.

Är det så att någon behöver prata, för att man upplever situationen för tung, så kan ni alltid vända er till krisstödsgruppen, de som är med i gruppen hittar ni på intranätet.

Man kan också kontakta företagshälsovården eller sin fackliga organisation.

För tillfället är det 14 st. långtidssjuka varav 3 st. som arbetar del av tiden.

Det har funnits ett antal frågor om rehabiliteringsprocessen, hur många steg det är och vem som är ansvarig. Nedan visas lathunden för rehabiliteringsprocessen, och som ni ser så är närmaste chef ansvarig för 6 av stegen, det är först i sjunde steget som ansvaret går över till personalavdelningen. Skulle det vara så att ni hamnar, eller är i, rehabiliteringsprocessen så glöm inte att ta med någon på rehabiliteringsmötena! Skyddsombudet är ofta lämplig i sådana ärenden.

	Handling – Åtgärd	Ansvarig	Frågor, Verktyg	Deltagande/ Intressenter
1	SJUKSKRIVNING INLEDS Medarbetaren har ett ansvar att meddela närmaste chef om läget. Ta kontakt med den anställda efter ett par dagar, påminn om krav på läkarintyg efter 7:e sjukskrivningsdagen.	Närmaste chef	Hur mår du? Hur länge tror du att du blir borta? Kom överens om när ni hörs nästa gång Påminn om läkarintyg från dag 8	Den anställda Närmaste chef
2	SJUKSKRIVNINGEN PASSERAR DAG 28 ELLER EFTER 6 SJUKTILLFÄLLEN DE SENASTE 12 MÅNADERNA Kontakta den anställda, kalla till ett inledande samtal där behov av rehabilitering utreds. Dokumentera! Informera om att vid upprepad korttidsfrånvaro kan krav på förstas dagsintyg bli aktuellt.	Närmaste chef	Varför ser frånvaro-bilden ut som den gör? Vad kan göras för att förbättra situationen? Förslag från medarbetaren?	Den anställda Närmaste chef
3	REHABUTREDNING Kalla till Rehabutredning med den anställda. Det kan vara aktuellt att kalla fler deltagare. Facklig representant är välkommen men kallas av medarbetaren. Dokumentera!	Närmaste chef	Handlingsplan-rehabiliteringsmöte	Den anställda Närmaste chef HR Försäkringskassan Företagshälsovård Anhörig Facklig representant

4	UPPFÖLJNING Chef och medarbetare har kontinuerliga avstämningar för att se att det går åt rätt håll eller om planen måste göras om. Tid för utvärdering och uppföljning planeras vid Rehabutredningen. Lämpligen deltar samma aktörer som vid Rehabutredningen. Dokumentera!	Närmaste chef	Handlingsplan-rehabiliteringsmöte +Rehabanteckningar Mall uppföljning/ utvärdering rehab	Den anställde Närmaste chef HR Försäkringskassan Företagshälsovård Anhörig Facklig representant
5	OMPLACERINGSUTREDNING Ska ske före dag 90. Kan den anställde inte återgå i ordinarie arbete skall alla omplaceringsmöjligheter inom företaget ses över. Dokumentera!	Närmaste chef	Mall, omplaceringsutredning	Den anställde Närmaste chef HR Försäkringskassan Företagshälsovård Facklig representant
6	Efter 180 dagar Försäkringskassan agerar. Om man bedömer att personen kommer att kunna utföra sitt ordinarie arbete eller omplaceras fortsätter företagets rehabilitering.	Närmaste chef	Gör en skriftlig dokumentation + Rehabanteckningar	Den anställde Närmaste chef HR Försäkringskassan Företagshälsovård Facklig representant
7	OM INGA OMPLACERINGSMÖJLIGHETER FINNS INOM FÖRETAGET Rehabiliteringsansvaret övergår till Personalavdelningen.	HR	Skriftlig dokumentation att inga omplacerings möjligheter finns inom företaget + Rehabanteckningar	Den anställde Närmaste chef HR Försäkringskassan Företagshälsovård Facklig representant
8	Efter 365 dagar Rehabinsatsen avslutas med att personen återgår i någon form av arbete eller att personens anställning avslutas. Noggrann dokumentation av alla steg i processen krävs.	HR	Skriftlig dokumentation	Den anställde Närmaste chef HR Försäkringskassan Företagshälsovård Facklig representant

Efter sommaren

Är det så att sommaren är slut. Ja, semestern är det för de flesta, men vädret säger att det fortfarande är lite sommar. I år har det varit svårt att misslyckas med väderplaneringen. I alla fall om man vill ha sol och uppehållsväder. Nu närmar vi oss hösten i almanackan och många har säkert fina sommarminnen att ta fram under den mörkare delen av året. Tyvärr har några haft otur och råkat ut för en olyckshändelse. Förhoppningsvis har det gått bra även om ett besök på akuten blivit nödvändigt. Det kanske har behövt sys ett par stygn efter att ha trampat på en glasbit. Sedan har semestern fortsatt och inte har man tänkt på att anmäla det till Folksam på din medlemsolycksfallsförsäkring för fritid som du har genom ditt medlemskap i Pappers. Nu är det inte för sent att göra anmälan om du råkat ut för ett olycksfall som krävt läkarvårdande behandling. Det är enkelt. Ring 0771 960 960 och berätta i växeln att du råkat ut för ett olycksfall och är medlem i Pappers och vill göra en anmälan. Du blir då kopplad till en skadehandläggare som hjälper dig via telefon. Ha gärna datum för din skada och ditt kontonummer i beredskap.

Olycksfallsersättning

Medför olycksfallsskadan läkarvård under de tolv första månaderna lämnas ersättning med 1 000 kronor, därefter lämnas ersättning med upp till 1 000 kr per år i ytterligare fyra år för faktiska läkekostnader.

Du som medlem i Pappers är försäkrad genom ditt medlemskap. Men hur är det med din partner. Vilka försäkringar har ni i familjen. Hur är barnen försäkrade. Vid undersökningar har det visat sig att mer än hälften av alla barn saknar en sjuk och olycksfallsförsäkring som gäller hela dygnet. Nu börjar skolan och då kommer information om "skolförsäkringen" Ta lite tid och läs vad den gäller för. De flesta kommuner har en olycksfallsförsäkring men kontrollera om de gäller hela dygnet eller bara under "omsorgstid".

Genom ditt medlemskap kan du teckna medlemsbarn som är en sjuk och olycksfallsförsäkring för barn och ungdomar. Den kan man teckna till barnet fyller 16 år och den gäller till 25 års ålder. Den är enkel att teckna eftersom den inte kräver någon hälsodeklaration utan tidskarens för olika moment. Premien är mellan 75 – 135 kr beroende på vilket alternativ du väljer och barnets ålder. Skulle en olycka vara framme är det lika enkelt att anmäla en skada som för dig. Vill du teckna försäkringen kan du ringa 0771 950 950 så får du hjälp. Här är en liten beskrivning på innehållet.

Grundtanken med Medlemsbarn är att alla som vill också ska få vara med. Därför tecknas Medlemsbarn utan hälsoprövning. Istället har vi infört tids- och åldersgränser vid sjukdom som är lika för alla.

Det betyder att försäkringen har ett begränsat skydd vid sjukdom under det första halvåret men ger ersättning för till exempel läke- och resekostnader.

Har du läst så här långt kanske du börjat fundera på flera av dina försäkringar och vad du har för dig och din familj. Gör då en egen försäkringsgenomgång på alla sina försäkringar och även pensionen. Vilka val har du gjort i premiepensionen (orange kuvert) och i avtalspensionen (Fora) Har du ett eget sparande - hur ser det ut idag, finns det behov av förändringar? Hör av dig till Pappers exp. så får du hjälp att boka en tid med Folksams försäkringsrådgivare.

Gör ett
bra val!

Kolla mer här.

Ladda
hem app

Besök vår
hemsida

Ring eller
bli uppringd

Lite billigare

Kryssar du Folksam LO Pension får du låga avgifter som blir lägre ju äldre du blir.

Lite enklare

Dina pengar placeras individuellt efter din ålder. När du är ung ligger fokus på aktiefonder. Därefter ökar andelen räntefonder och du

får en lägre risknivå för de pengar du ska leva på som pensionär.

Lite smartare

Vårt mål är att ditt sparande placeras i företag som respekterar fackliga rättigheter och tar ansvar för miljö och klimat.

Ett riktigt bra val!

folksamlopension.se | 020-414 414

Trivselresa med skiftlag 1

Efter en jobbig period med "Hallsta 2014" kom en arbetskamrat med en idé om att vi skulle göra något annat än att jobba. Catarina utsågs till "trivselgeneral".

Den 11 juni åkte PM 12:s skiftlag 1 till Mariehamn på en trivselresa. Trevligt att umgås med arbetskamraterna under mindre stressande omständigheter – och att hinna träffa alla samtidigt. Tyvärr hade inte riktigt alla möjlighet att följa med men det blev en riktigt bra och uppskattad dag ändå. Vi tog färjan från Grisslehamn till Eckerö och därifrån åkte vi buss till Mariehamn. Dagen bjöd på ett lugnt hav och ett strålande väder! Framme i Mariehamn var det gångavstånd till äventyrsgolfen. Där skulle också lunchen intas på "Ångbåtsbryggan". Det kunde behövas efter fyra timmars golfande.

Resan gjordes möjlig genom företagets trivselpeng och Driftklubben som ytterligare bidrog med 1000 kr! Tack för att ni bidrog till att möjliggöra vår trivselresa!

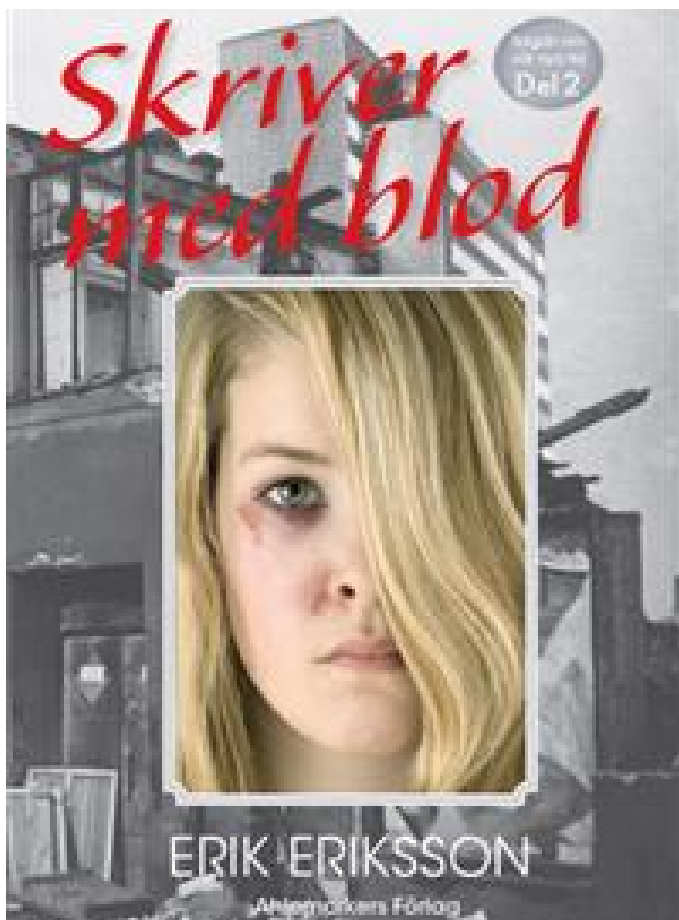
Catarina Eriksson Östin

Patrik och Christer på äventyrlig golf

Patrik, Christer, Jörgen och Gunilla

Författaren och journalisten Erik Eriksson från Grisslehamn behöver väl ingen närmare presentation för Pappersmagasinet läsare. I så fall går det att leta fram höstnumret från 2008 där han både presenterades och hade en krönika.

Nu har han kommit med den andra boken i sin serie om Sverige under efterkrigstiden. Den heter "Skriver med blod" (Ahlemarkens Förlag 2013) och utspelar sig i Stockholm mellan 1958 och 1962.

Huvudperson är Johan Steiner som även hade en central roll i föregående roman: "Men fåglarna sjunger om natten". När boken börjar befinner sig Johan ombord på S/S Stållberg som är på väg från England till Sverige med stenkol. Det är hans tredje och sista arbetsplats under ett år på sjön. Efter avmönstringen återupptar han sina universitetsstudier i historia samtidigt som han drar sig fram som lärarvikarie, hamnarbetare och badhusanställd. Han börjar även träna box-

ning i en klubb, något som har samband med hans tendens att reagera aggressivt i vissa situationer.

Det är mycket goda tider i Sverige. Ingen som vill jobba behöver sakna arbete. Svårare är det med bostäder. Johan blir bekant med en familj från Gästrikland som flyttar in i en trång lägenhet i grannhuset. Dottern i familjen, Lena, går i en högstadiesklass där Johan ibland rycker in som lärare. Snart märker han att Lena får problem i skolan med bland annat skolk som följd. Han åtar sig att ge Lena extralektioner.

I Stockholm pågår husrivningarna för fullt. Johan upptäcker att det händer konstiga saker i en rivningskåk på kvällarna och bestämmer sig för att undersöka saken. Så småningom får han klart för sig att det är någon form av prostitution med mycket unga flickor som pågår. Han skaffar sig en kamera och börjar ta bilder och skriva ner sina iakttagelser i huset. En tidning köper hans reportage.

Johan har upptäckt att Lena är en av flickorna i rivningshuset och en kväll när han spanar på verksamheten där blir han upptäckt. För säkerhets skull har han tagit med sig ett gammalt samurajsvärd, som han kommit över, men han blir av med det i villervallan. Som tur är gör polisen razzia i huset samma kväll. Det hela leder till att hallikarna åker fast och Johans reportage blir förstasidesnyhet i tidningen. Lena räddas av att familjen återvänder till Gästrikland.

Relationen till Helena från förra boken fortsätter att vara oklar; är de halvsyskon eller inte? I romanens slutkapitel kommer Johan i kontakt med en studentförening som sysslar med att studera internationella frågor. Han tar på sig att studera situationen i Vietnam. Och därmed är ämnet för nästa bok i serien presenterat.

Språket i romanen är, som vanligt hos Eriksson, rappt och korthugget. Man märker att det är en journalist som hållit i pennan. Och åtminstone jag ser fram emot nästa bok som ju ska handla om en tid och ett ämne som jag själv är förtrogen med.

Obbola linerbruk ligger i Umeälvensutlopp i Norra Kvarken (se bild). Obbola är en ö som har anknytning till Umeå och Holmsund via två broar. SCA Obbola AB är ett Linerbruk som har en kapacitet på 435 000 ton fördelat på Kraftliner (i huvudsak färskfiber) och

Eurokrat (i huvudsak returfiber). Linern är ett kraftigt, oblekt papper som utgör ytskiktet. Vi har kontinuerlig drift-6 skiftlag dessutom går vi in med ett 7:e skiftlag på sommaren för att alla skiftare ska få 4-5 veckor semester i följd vilket våra medlemmar uppskattar, tidigare var semestern lagt i två veckors perioder.

Vi har ett lönesystem som är baserat på befattningar där högre poäng ger högre lön (BVA) "Befattningsvärdering för arbetare" som har snart 10 år på nacken. Det gamla lönesystemet hade nått sin gräns i och med att de allra flesta nått taket i lönesystemet och vi kände att det var dags att se över systemet. Vi har ingen "trappa" i BVA utan det är steglöst så

det innebär att får man en uppgradering på 5 poäng så ger det utslag i plånboken. Dessutom har vi inga personliga tillägg eftersom våra medlemmar anser att det är svårt att bedöma ett personligt tillägg!

I AVD 29 styrelse har en "röd tråd" i det fackliga arbetet varit att alla ska få och ta eget ansvar rörande fackliga frågor som regleras via ett Samverkansavtal. Vi har och kommer att förnygra oss i styrelsen de kommande åren beroende på en hög medelålder som även syns när man ser att den största åldersgruppen av våra medlemmar är födda 1952.

Som många andra bruk så ökar stress och belastning på de som är kvar. Går någon i pension så ifrågasätts om tjänsten ska återbesättas. Det som är en viktig faktor i en fabriks fortsatta överlevnad är att det investera och utvecklas och naturligtvis att man har en produkt som går att sälja. En fråga man kan ställa sig om inte kartongen skulle finnas, vad skulle ersätta den fundera på detta?

"Det är inte förändringen i sig som är fienden, det är sättet på vilket den planeras och genomförs"

Gunnar Viklund
Sokr. och AHSO

■ OMSTÄLLNINGEN

De flesta av de uppsagda på Hallsta har långa anställningstider. Ibland har man börjat direkt efter skolan, i andra fall kommer man från ett annat arbete. En gemensam nämnare är att man inte alltid har betygen med sig, det kan vara gamla eller obefintliga betyg. Men oavsett har man en lång erfarenhet av arbetet inom processindustrin med alla dess skiftande arbetsuppgifter och med många olika kunskaper. Skulle det gå att använda de kunskaperna inom en helt annan bransch? Svaret är säkert ja – om man fyller på med mer av de specialistikunskaper som behövs i den andra branschen eller yrket.

Skulle det gå att börja planera för en konvertering till t.ex. rörmokare eller frisör för att få jobb snabbt – är det möjligt? Det här vill vi försöka göra möjligt tillsammans med några olika samarbetspartners och därför initierades ett möte på Pappers expediton med Arbetslivsresurs, Arbetsförmedlingen, Carl Wahrens gymnasium, Hallsta Pappersbruk och Hallstaviksnätverket.

Vi kom fram till att det som först behövs är en validering av kunskaperna – framförallt för dem som bara har grundskola men lång yrkeserfarenhet. Valideringsverktyget kan Arbetslivsresurs ta fram! Arbetslivsre-

surs kommer dessutom att göra en enkät bland de sökande för att se hur intresset ser ut för olika utbildningar.

Carl Wahrens gymnasium skulle kunna ordna själva utbildningen. De har möjlighet att arrangera ett tiotal olika utbildningar och har också kontakter med olika företag för praktikplatser. Men även Arbetsförmedlingen och Hallsta Pappersbruk kan hjälpa till med att säkra praktikplatser. Två, kanske tre terminer, eller omkring ett års utbildning, tror vi kan vara görligt. På den tiden har man inget formellt "diplom" men då man under sin praktik träffar företag och nya potentiella arbetsgivare finns tillfället att visa upp sitt kunnande.

Vår förhoppning är att utbildningen ska kunna komma igång våren 2014.

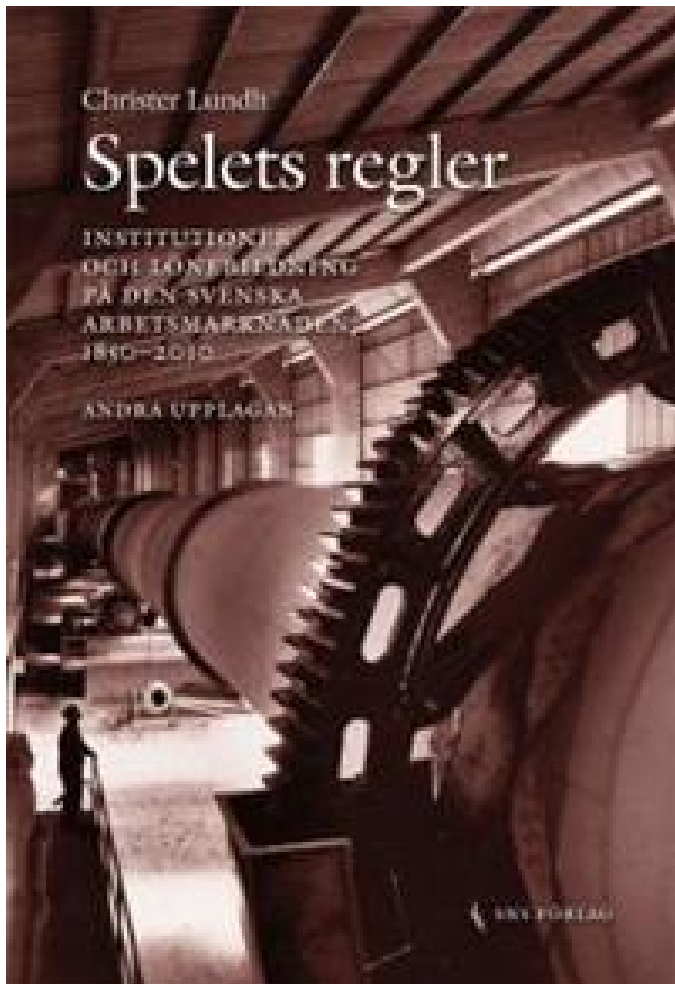
Annat som återstår att lösa är de bitar som A-kassan och Arbetsförmedlingen råder över, bl.a. kravet om att vara aktivt arbetssökande under konverteringen och att studierna inte räknas som ett hinder för att få arbetslöshetsersättning

Aleksandar

Fr. vä. Cathrin Andersson - Holmen, Lennart Lundin - AF, Johan Bittner - Arbetslivsresurs, Aleks, Anette Holmsten - Carl Wahrens gymnasium

Spelets regler

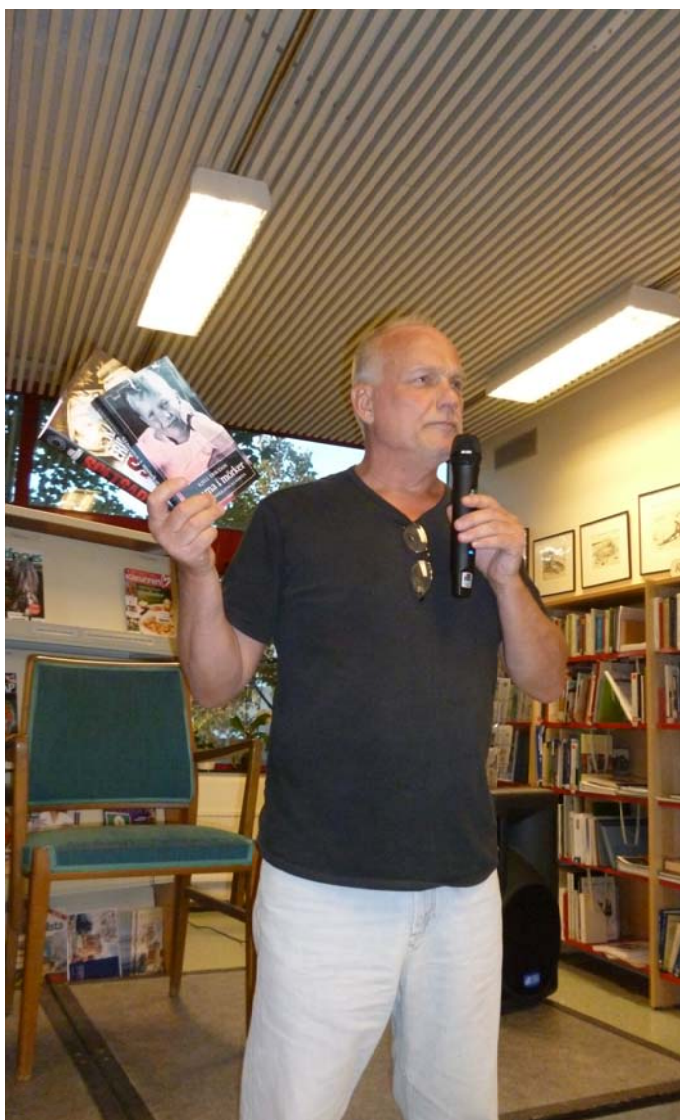

Boken är skriven av Christer Lundh, docent i ekonomisk historia vid Lunds universitet och handlar om hur spelreglerna på arbetsmarknaden och lönebildningen har förändrats under den industriella epoken i Sverige och det är fyra skiften mellan åren 1850-1975 som är bokens fokus. Det första skiftet inleddes runt 1850 i och med att industrialiseringen kom igång på allvar i Sverige. Detta ledde till en liberalt inspirerad arbetsmarknad med individuella avtal i stället för statlig reglering av villkoren på arbetsmarknaden. Runt 1890 när den andra fasen inleds, hade den tekniska utvecklingen medfört större industrier som låg i anslutning till större samhällen. Detta bidrog till att arbetarna organiserade sig i fackföreningar, vilket i sin tur medförde att även arbetsgivarna organiserade sig. Konflikter mellan dessa parter ledde så småningom

fram till kollektivavtalssystemet. Den tredje fasen inleddes i samband med 1930 talets depression och ledde fram till Saltsjöbadsavtalet 1938. Denna samförståndsanda kom att bli internationellt känd som den svenska modellen.

Den fjärde fasen, som i boken betraktas som pågående, tar sin början i samband med oljekrisen 1975. Denna karaktäriseras av bland annat en mera företagsanknuten lönebildning med inslag av individuell lönesättning. Vidare karaktäriseras denna pågående fas av att företagen går ifrån fordism som organisationsform till så kallad toyotatism som har hämtat inspiration ifrån den japanska storindustrin. Denna organisationsform kännetecknas bland annat av att organisationen är mindre hierarkisk med färre mellanchefer. En grundtanke bakom detta är att effektiviteten ska öka om besluten fattas så långt ut i organisationen som möjligt. Ytterligare kännetecken är att företaget ska anpassa produkter så mycket som möjligt efter kundens önskemål och leverera produkterna i rätt tid, så kallad just in time. För att uppnå detta koncentrerar företagen sig på sin kärnverksamhet, innebärande att de mesta resurserna läggs ner på produktutveckling och marknadsföring och även att produktionskostnaderna ska hållas så låga som möjligt. Detta bland annat genom att ha en så mager organisation som möjligt, så kallad lean produktion. Känns detta igen? Både mager organisation och talet om att satsa på kärnverksamhet och mindre hierarkisk organisation är några faktorer som har varit i fokus vid de organisationsförändringar som har skett de senaste åren på Hallsta.

Även om boken används som litteratur på kurser på högskolenivå så upplever jag att det inte borde vara alltför svårt att hänga med i bokens språkliga framställning. De teorier som ligger som grund för bokens framställningar förklaras grundligt i bokens första kapitel. Boken vänder sig till de som vill få en förståelse för hur spelreglerna på arbetsmarknaden har förändrats och vilka orsakerna är till förändringarna. Personligen tycker jag att boken borde vara obligatorisk läsning för alla de som har någon form av fackligt uppdrag.

Kjell Eriksson fyllde biblioteket

Det var närmare 60 personer som 9 september sökt sig till Hallstaviks bibliotek för att lyssna på författaren Kjell Eriksson som dagen innan bilat upp från Barcelona till Uppsala. Hallsta var startpunkten på ett antal framträdanden som avslutas på Bok- & Biblioteksmässan i Göteborg. Nya och gamla bekansnader fick ta del av Kjells berättelse om sin uppväxt på Uppsalas på östra sida. Fyrisån var ett skilje – västra sidan befolkades av akademiker och den östra av arbetarna. Gudskelov att mina föräldrar inte satte mig på Lundsberg, sa Kjell med viss ironi. Tidigt blev resandet en viktig del i hans liv även om första resan snöpligt slu-

tade i Falun istället för Narvik. Något som förgrymmade fadern eftersom han som SJ-anställd hade fribiljetter som sonen hade kunnat utnyttja. Så småningom utsträcktes resorna till alla kontinenter med en särskild betoning på Sydamerika. Överallt dit Kjell kommit har han sökt sig till lantarbetarna, odlarna, småbrukarna, plantagearbetarna. En odlare är en odlare och delar gemensamma erfarenheter världen över. Vi förstår varandra även om vi inte kan förstå varandras ord, sa han. Kort berättade Kjell om sitt fackliga engagemang i Lantarbetsförbundet, i vänstern och som trädgårdsmästare. I 15 år satt han som en rebell i lantarbetarnas förbundsstyrelse där omröstningarna ofta slutade 18-1. Efter många år som framgångsrik trädgårdsmästare i Ulva tröttnade Kjell för 6 år sedan på Svensson-livet i villaområdet Brunna. Han delade upp sitt bohag mellan de tre barnen och skänkte bort resten. Flytten (eller flykten) till Brasilien beskrev han som en bottenvandring från nedstigningen i Stockholms skärgård till uppstigningen på en sandstrand i Bahia. Där kämpade han sig fram till ett nytt liv. På ön i Brasilien lever han som en bybo bland andra. Han har del i en fiskebåt och ingår i byns arbetslag. Ingen bryr sig om hans författarskap och ingen sätter något värde på det. Kjells nya deckarfigur, kommissarie Santos, är en brasiliansk anti-hjälte. Och de miljöer som Eriksson nu skildrar är väsentligt råare både i bokform och i verklighet. Det talas om att göra film av kommissarie Santos, något som Kjell är lite kluven till då innevånarna på ön inte har någon relation till fiktion. Kanske skulle han bli tvungen att flytta därifrån då.

Min relation till Ann Lindell är avslutad, vi har båda tröttnat på varandra säger Kjell. Däremot skriver han just nu på andra boken om kommissarie Santos samt en roman om spanska inbördeskriget som han haft i tankarna i många år. Av publikintresset att döma är nog de flesta tacksamma över att Kjell valde författarbanan och inte fick jobbet på Hallsta pappersbruk som han sökte i slutet av 1970-talet.

Roger Berglund

Roger möter Kalle

RB: Berätta lite om din bakgrund och vem du är.

Kalle: Jag började jobba som gitarrlärare under gymnasietiden och tog lektioner i klassisk gitarr för en av Sveriges bästa gitarrister – men valde i 20-årsåldern bort gitarrkarriären. Jag engagerade mig i världsfrågorna och drogs in i 68-rörelsen för ett bättre samhälle och en rättvisare värld. Då kändes det alltför navelskådande att satsa på musiken. I stället jobbade jag ihop pengar och gav mig ut på en fyra månaders liftartur i Afrika. Det var en sorts studieresa i egen regi. Jag och en kompis hade förberett besöken i tio afrikanska länder genom att läsa in oss på historien och nutidshistorien. Dessutom hade vi skaffat personkontakter och förberett intervjuer med biståndspersonal. Jag ville utbilda mig för att arbeta med bistånd – men tillbaka i Sverige insåg jag att de tekniska eller ekonomiska yrken som jag trodde skulle göra mest nytta i utvecklingsländer inte passade för mig.

När jag frågade mig själv vilket arbete som jag kunde trivas med i längden insåg jag att mina erfarenheter av att jobba med barn gjorde valet lätt. Jag bestämde mig för att bli lärare. År 1974 tog jag examen och började med min första fjärdeklass.

Det var ett tungt men ofta roligt och utvecklande jobb. Vi bodde i Orminge då, en förort utanför Stockholm,

men på sommarloven var jag alltid i Häverö med barnen medan min fru jobbade och veckopendlade. Torpet Mobacken var min mammas fritidshus sedan 1966. Ett par gånger på 80-talet var vi på väg att flytta hit permanent. Själv hade jag erbjudande om lärartjänst och kunde även få arbete på bruket. Min fru kunde också räkna med att få jobb. Men det hade varit svårt för barnen att skiljas från kompisar och skolor så vi blev kvar i Orminge många år till.

År 1986 fick jag ett ryck och skrev manus till en ungdomsbok. Det var en tävling som jag inte vann, och inte ville förlaget ge ut boken heller, men jag jobbade vidare med manuskriptet och fortsatta att skriva annat. Det var så kul att jag bestämde mig för att satsa på skrivandet. Så jag tog taxikort och började köra "bulle" i Stockholm en till två nätter i veckan. Därigenom fick jag råd att ta tjänstledigt först en, senare två dagar i veckan från skolan för att kunna sitta hemma och författa. År 1990 kom äntligen min första ungdomsbok *Drömmen* ut efter fyra års omskrivningar. Den fick hyfsade recensioner och redan året efter kom jag med en tokrolig barnbok, *Uppfinnarklubben*.

Efter hand blev det mer och mer skrivande och mindre och mindre undervisning. Nu har jag en knapp kvartstidstjänst i skolan och skriver och sköter förtroendeuppdrag som författare på mer än heltid.

RB: Hur hamnade du i Roslagen?

Till slut blev ju barnen vuxna och flög ut. När vår yngsta dotter hade flyttat hemifrån och kände att vingarna bar så blev det dags för mig och min fru att också "flytta hemifrån". Vi köpte Mobacken av mamma och flyttade hit. Jag sa upp lärartjänsten och ägnade mig åt att skriva och hantlanga de olika hantverkare som hjälpte oss att modernisera och bygga ut. Att jobba tillsammans med dem var ett bra sätt att "komma in i trakten" ordentligt.

Min mormors flicknamn var *Wallin*. En ung man vid namn Mårten Wallin måste i mitten av 1800-talet flytta söderut från föräldragården *Valla* i Färila i Hälsingland men tog med sig hemmet i efternamnet. Han fick jobb i

Skebobruk och träffade en tjej från Ortala. Det var upphovet till "Skebogrenen" av släkten Wallin som så småningom hamnade i Vadstena där mamma föddes.

Mobacken ligger i princip mitt emellan Skebo och Ortala. Det är märkligt att mamma, utan att vid den tiden ha en aning om släkthistorien, kände så starka vibbar från stugan när hon och pappa letade fritidshus på 60-talet, att hon satte sig ner på farstustrappan och vägrade åka hem förrän pappa gick med på att köpa stället. Hon kände att hon hörde hemma här. Och det gör även jag.

RB: Du har skrivit en bok som heter "Frivilliga" – berätta kort vad den handlar om.

Den handlar om min farbror Jan som stupade som frivillig i andra världskriget och hans fru som lever än idag. Jan deltog först i Vinterkriget, sedan i strider mot tyskarna i Norge. Där träffade han den frivilliga norska lottan Liv. När Norge var ockuperat gick han kurir över gränsen till motståndsrörelsen men åkte fast i Sverige. Både han och Liv fick sitta i fängelse i över ett halvår som "spioner". Den svenska regeringen försökte ju kväsa alla handlingar som kunde reta upp tyskarna. Efter frigivningen flögs Jan och Liv över till England med brittiskt kurirflyg, och där blev han löjtnant i norska armén. Vid invasionen i Normandie 1944 var han plutonchef i det brittiska elitregementet King's Own Scottish Borderers. Han stupade i strid den 16 juli 1944 utanför Caen.

"Frivilliga" är en autentisk berättelse om Jan och Liv. Man får följa Jan från barndomsåren till döden vid 26 års ålder. Liv lever än idag. Hon har varit behjälplig med uppgifter och dokumentation. Det ligger en omfattande research bakom boken. Jag har hälsat på dottern till Jans norska kurirkontakt och suttit i Säpos register och läst hemliga handlingar. Jag har sett slagfält, besökt Public Record Office i London och läst krigsdagbok. Jag har plöjt böcker och artiklar. Och jag har intervjuat många personer om Jan, Liv och kriget. De flesta lever inte längre men jag hann få deras vittnesbörd i tid.

"Frivilliga" innehåller en del tidigare opublicerade dokument som visar på Sveriges samarbete med Tyska Gestapo, utskrifter av telefonavlyssning, skuggningsrapporter från säkerhetspoliser och liknande. Med jämna mellanrum finns rena faktauppslag och kartor. Det är med andra ord både en dokumentär om två människor och en fackbok om Norden under kriget.

RB: Mest känd är du nog trots allt för serien om Stora och lilla Monster – böcker som riktar sig till barn. Hur kom det sig att du skrev dessa böcker?

Det började 2001 när jag träffade en illustratör från Island och en författare från Färöarna på en skri-
varverkstad för nordiska barnboksförfattare. Vi fann varandra både som personer och som kollegor och på gjorde i flygande fläng text och illustrationer till en halv bilderbok. Efter två, tre års fortsatt samarbete kom

Kontaktombudsträff 26 april 2013 - Kalle gör anteckningar för jubileumsboken

den första boken ut i alla tre länderna plus Danmark: *Nej! sa lilla monster*. Idag är den tryckt på sammanlagt tio olika språk, nu senast kinesiska.

Vi har gett ut sju böcker om monstren. Det är relationsdramer som lika väl kunde handla om människor som monster, lika väl om vuxna som om barn. De handlar om sådant som vi alla kan känna igen oss i: makt och uppror, rädsla och mod, illusion och verklighet, empati och egoism, lögn och sanning, bråk och försoning, tillhörighet och utanförskap ... Det är nog därför de har blivit populära.

Årets bok "Monsterbråk" är nominerad till Nordiska rådets pris för barn- och ungdomslitteratur. Det blir en stor prisgala på operan i Oslo den 30 oktober som ska direktsändas i SVT och alla andra nordiska public servicekanaler – och vi ska vara där, förstås. Sedan passar vi på tillfället och stannar ett par dagar i Oslo för att göra tre nya monsterböcker.

RB: Du har i dagarna kommit med en ny bok – vad handlar den om?

Den heter "Parkour" och handlar om en kille i nian som blir ihop med en tjej som håller på med gatusporten parkour. Killen som heter Isak hänger med på träningarna och när skolans mobbarkung ger sig på honom klarar sig Isak tack vare parkouren. Det är en lättläst bok och det roliga är att jag fick hjälp av några elever på högstadiet i Hallsta att putsa på manuskriptet. Först var de rätt kritiska, men efter hand blev de nöjda. Då blev jag också nöjd och boken fick en fin recension av Bibliotekstjänst.

RB: Vad fick dig att acceptera att hjälpa avd 68 att skriva sin moderna historia (senaste 25 åren)?

Häverö och Hallstavik är ju min nya hembygd och jag har bott här större delen av de aktuella åren. Uppdraget är både viktigt och personligen givande för mig. I Hallstaviks "mikrokosmos" speglas hela Sveriges industris "makrokosmos", från 1990-talet fram till idag genom de radikala nedskärningar av personal och rationaliseringar som fortfarande sker på bruket. Det handlar om en svensk bruksorts omvandling till något nytt som ingen ännu kan förutspå vad det blir. Min uppgift är att dokumentera slutet på det gamla och början på det nya ur ett fackligt perspektiv. Ett spännande och hedrande uppdrag och en viktig samhällspolitisk doku-

mentation.

Arbetet innebär läsande av protokoll, Pappersmagasin och verksamhetsberättelser samt intervjuer och foto-grafering. I egenskap av "inbäddad författare" deltar jag i många av avdelningens möten och aktiviteter. Jag har själv en bakgrund som fackligt aktiv så jag känner mig hemma i kretsen av förtroendevalda och har lätt att förstå de utmaningar som de brottas med.

RB: Ett allmänt intryck av avdelning 68 så här långt.

Det slår mig hur väl förankrad styrelsen är i verkligheten och hur starkt önskan att hitta lösningar för framtiden för enskilda arbetskamrater och hela Hallsta präglar styrelsearbetet. Det är säkert ingen tillfällighet att anslutningsgraden till Pappers avdelning i Hallstavik är 98-99 procent. För övrigt har jag själv lärt mig en del av att följa med i Sextioåttans fackliga vardag, som jag har nytta av i mitt eget fackliga arbete och mitt förtroendeuppdrag som ordförande i Författarcentrum Öst.

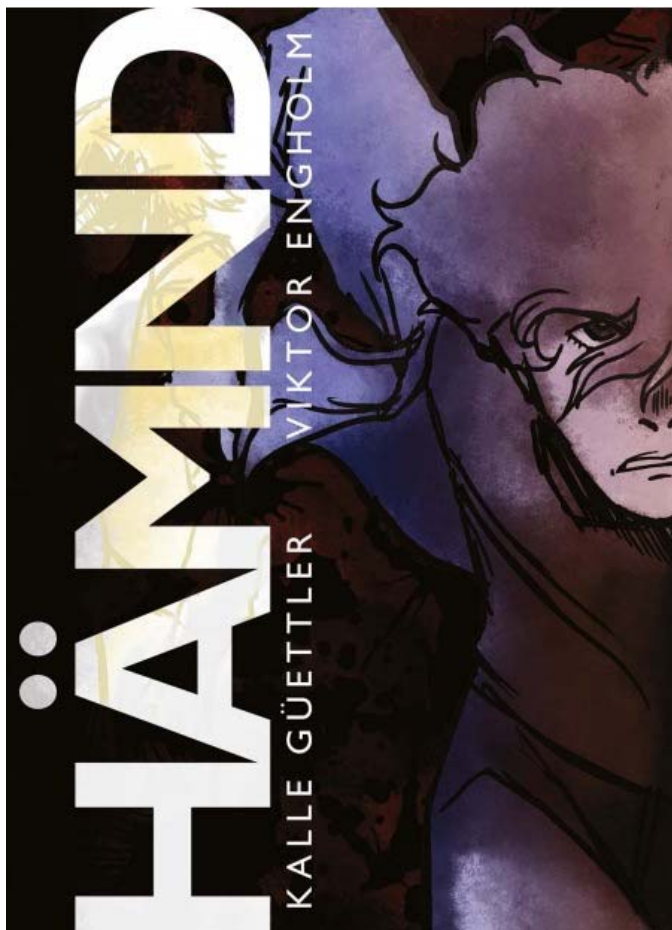
RB: Kan PappersMagasinets läsare vara dig behjälplig på något vis?

Ja verkligen! Jag behöver anekdoter från verkstadsgolvet att krydda 25-årsboken med. Det behöver inte vara några litterära mästerverk, bara små glimtar från vardagen på bruket. Dråpliga, sorgliga, roliga historier. Långa eller korta, det spelar ingen roll. Händelser berättade med talspråk och fulla med stavfel går precis lika bra som längre genomarbetade texter.

Lämna dem på expeditionen eller mejla gärna direkt till mig på kalle.guettler@telia.com. Skriv helst vem som är avsändare och någon kontaktuppgift så jag kan komma med kompletterande frågor.

Kalle Güettler 1a Maj 2011 Norrtälje

resultatet av en våldtäkt. Elias växer upp i Förorten. Där han lever ett stökigt liv och ägnar sig åt parkour – också en nyhet för mig. Parkour betyder att man utan hjälpmedel tar sig fram i stadsmiljöer förbi olika slags hinder – murar, byggnader, tak, träd etc. Mamman träffar Svenne och de flyttar ihop och Elias får en syster, Hanna. I Sverige lever också Stefan, även han kommer från krigets Balkan. Där var han ledare för de ökända Lejonen som begick krigsbrott, mördade och våldtog civila. Elias mamma var en av dem som råkade ut för Stefan. Stefan har tre egna barn. Dottern Helena går i Hannas klass och sonen Michael spelar boll i förortsgänget Ghattogays. Med hjälp av en tatuering och lite snokande börjar Elias förstå att det finns ett samband mellan hans familj och Stefans. Upplösningen ska inte avslöjas men det är en ruggig historia. Det är en berättelse som mycket väl skulle kunna hända och som belyser att det som händer i vår omvärld också får återverkningar hos oss.

En uppgörelse med det förflutna

”Hämnd” är en grafisk roman sa Kalle Güettler till mig. Det var första gången jag råkade på begreppet. Nyfiket kollade jag upp det på nätet och där förklarades det som en serieroman – en längre tecknad serie i bokform efter engelskans graphic novel. Vidare stod det ”under senare år har dock en ny genre, som just kombinerar bild och text kommit att bli allt vanligare. Det rör sig om den grafiska romanen, som kännetecknas av att en ofta kortfattad text ackompanjeras av illustrationer av det slag man finner i serietidningar.” Det är på pricken en beskrivning av Kalles senaste bok ”Hämnd” och där Viktor Engholm på ett förtjänstfullt sätt svarar för bilderna. I korthet handlar boken om 18-åriga Elias som, genom sin gravida mamma, kommit till Sverige från kriget på Balkan. Mamma Selma har fasansfulla upplevelser med sig från kriget. Elias är

Jag växte upp i Traneberg, London, Boden och Djursholm. Min fru och jag bodde först på Södermalm och i Gamla Stan, sedan i Bromsten. När vi fick barn flyttade vi till Orminge, en förort till Stockholm. Där rotade vi oss i 22 år. Vi trivdes bra, men när vår yngsta dotter 1996 flyttade hemifrån insåg jag att jag aldrig ville bli en gubbe i ett kedjehus med rutig keps och tax. Jag ville se stjärnorna lysa klart på en himmel som inte förbleknar i motorvägens bakgrundsken. Jag ville höra tystnaden och inte jämt få brus och muller i öronen. Jag gillar ju att snickra, hugga ved, åka skidor, springa i skogen, vandra i fjällen och har ett livsbehov av rörelse och motion. Jag blir lugn och snäll av att springa en mil några gånger i veckan.

För två år sen besökte jag Nationalmuseets ryska utställning. På utställningen visades Peredvizjniki-konstnärernas fantastiska målningar. Peredvizjniki som betyder vandrare på ryska var en konstnärsgrupp som bildades år 1870 som en reaktion mot den ryska konstakademiens konservatism och elitism. Gruppen ville skildra det samtida ryska samhället och använda konsten för att belysa sociala och politiska frågor. Man ordnade också vandringsutställningar i hela Ryssland eftersom man ansåg att konsten skulle föras ut till folket, utanför metropolerna S:t Petersburg och Moskva. Resultatet blev fantastiskt, målningarna slog mig med häpnad.

På många sätt var den här utställningen väldigt aktuell och relevant i dagens Sverige. Den visade hur konsten och kulturen kan lyckas skildra ett samhälle, identifiera dess problem och skapa sammanhållning och solidaritet mellan olika samhällsgrupper.

Vi lever i ett land där de sociala, ekonomiska och kulturella klyftorna växer. Ett land där utanförskapet fördju-

pas och avstånden mellan människorna ökar. Denna utveckling blev tydlig för mig när jag gjorde min notarietjänstgöring i min gamla hemstad Gävle för ett par år sen. Pendling mellan Nacka där jag då bodde med min familj och arbetsorten Gävle där jag bodde under veckorna, var som en resa mellan två olika länder. Det var två olika verkligheter. Skillnaderna mellan storstad och landet har blivit mycket större. De kulturella och ekonomiska klyftorna växer. Värderingsskillnaderna ökar. Samtidigt får vi en Stockholmsfixering i vårt kultur- och samhällsliv som innebär en elitistisk samhällsutveckling. Och till och med i Stockholm växer klyftorna och avstånden. Ibland känns avståndet mellan innerstan och många av våra förorter lika långt som avståndet mellan Stockholm och Gävle. Detta utgör en fara för sammanhållningen och jämlikheten i vårt land. I slutändan är detta en fara för vår demokrati.

De ökade klyftorna och klyvningen i vårt samhälle återspeglas i vår regerings syn på Sverige. När journalister lyfter frågan om den växande arbetslösheten säger statsministern att "det inte är korrekt att beskriva Sverige som i ett läge med massarbetslöshet. Om man tittar på etniska svenskar mitt i livet så har vi mycket låg arbetslöshet." Statsministerns budskap till medelklassen i storstäderna är; arbetslösheten är inte ditt problem, bry dig inte om den! Och när journalister rapporterar om att invånarna i Ockelbo, Malung, Ljusdal och 30 andra orter i glesbygden kan vara utan apotek i framtiden vill socialministern inte ens kommentera frågan. Det indirekta budskapet till väljarna i storstäderna är återigen; bry dig inte, du drabbas inte, du har till och med fått fler nattöppna apotek att välja mellan!

Denna samhällsutveckling måste vändas. Vi behöver mer solidaritet och sammanhållning, inte mindre. Och det är med hjälp av konst, film och musik som vi kan förstå varandras verkligheter och få empati för varandra. Målet är ett samhälle där Nackaborna ser det som sitt problem att Ljusdalsborna inte har något apotek!

■ SLÄPKÄRRAN

Viste ni att medlemmar i avd 68 snart kommer att kunna låna en släpkärra på fackexpeditionen?

Som ett sätt att öka medlemskapets värde har avdelningen nyligen köpt en släpvagn som är tänkt att kunna lånas av medlemmarna. Styrelsen tror att det här inköpet är väl använda skadeståndspengar och hoppas att medlemmarna kommer att tycka det samma.

Släpet är 4900 mm långt (3500 mm lastutrymme) och har en totalvikt om 750 kg (maxlast 530 kg), den är obromsad och av märket Majava. Vagnen är utrustad med fällbar kåpa, tipp och möjlighet finns att montera på ett galler istället för kåpan. Självfallet finns även godkända lås och vinterdäck. En rejäl vagn med andra ord - och eftersom möjligheten fanns att handla på orten gjorde vi självklart så!

Ett regelverk för utlåningen har sammanställts och detta godkändes på medlemsmötet den 11 september. En serviceavgift om 20 kr per dygn/tillfälle tas ut av den som lånar kärran.

Bokning av kärran kommer att ske via fackexpeditionen.

Släpkärran med tippat flak

Med gallergrinden monterad

Montage med den fällbara s.k. jaxalkåpan

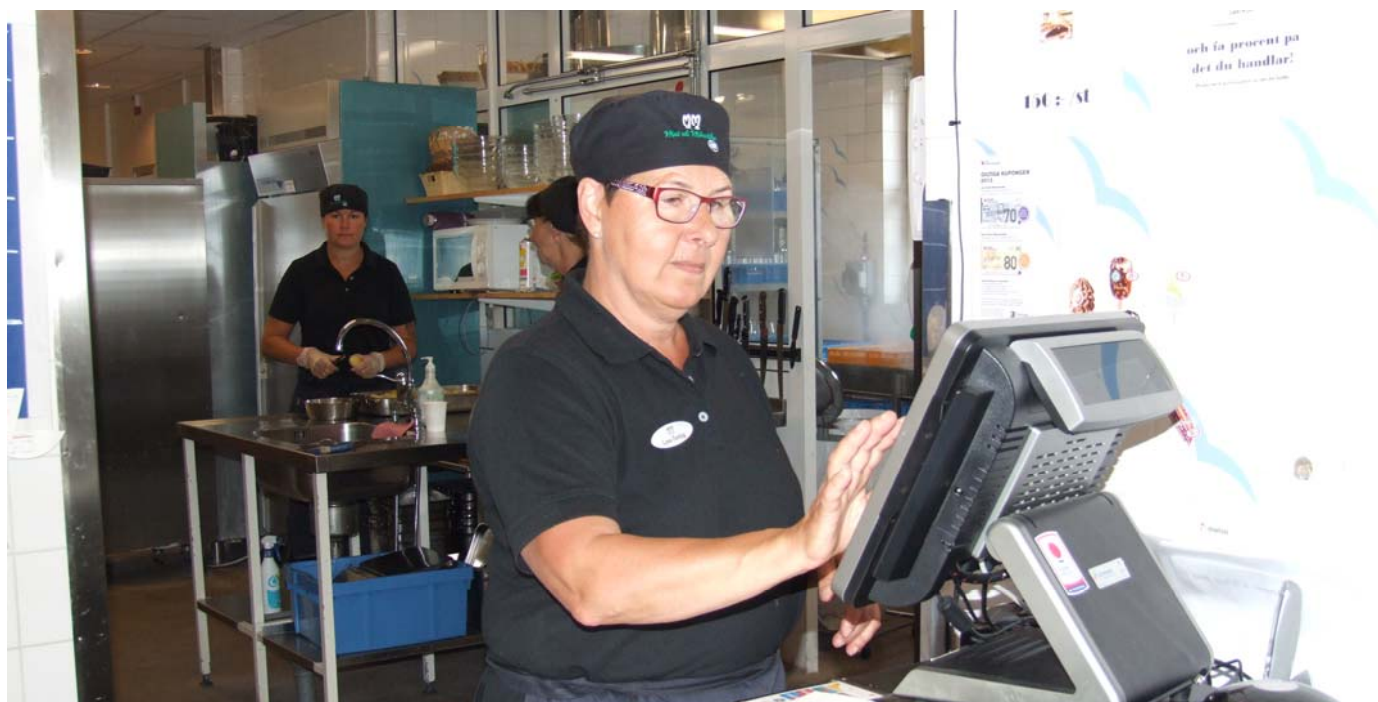
BILDREPORTAGE RESTAURANGEN VALHALL

När Valhall med restaurang öppnades 1987 var det en seger för fackföreningarna som i många år hävdade behovet av en matservice för de anställda. Men detta var inget alldeles nytt för Hallstafabriken, det var bara något som återinfördes efter flera års uppehåll.

När horder av anläggningsarbetare invaderade Hallsta by 1913 måste också matfrågan för dessa lösas på något sätt. Den gamla kontorsbyggnaden var från början en matservice som kallades "Ångköket". Ångköket som hade plats för 100 matgäster var indelat i två avdelningar, en för arbetare och en för tjänstemän eller högre befattningshavare. Enligt ett protokoll från 1917 träffades ett avtal där matgästerna skulle betala 11 kr i veckan för maten. 1987 drevs restaurangen i egen regi, med egen personal. Sedan dess har flera entreprenörer drivit restaurangen. För närvarande är det ISS. Amica och Eurest är andra som på senare år prövat att locka fram småvattnet hos finsmakande Hallstagsommar. Några ur personalen har varit med på hela eller nästan hela den matresan. För en tid sedan sade Holmen upp kontraktet med ISS. Vilken entreprenör det blir sedan återstår fortfarande att se. Resultat av upphandlingen beräknar man presentera i december.

Tessan gör såsen till dagens pasta

Lena plussar in ISS intäkter

Stora fat med mat

Helén öser på..

Eva-Gun förbereder dagens lunch

Filma på jobbet

Hösten är här och det innebär, förutom svamplockning, även att det är dax för det årliga studieuppsökeriet – se särskild artikel här intill. Uppsökeriet planerades vid en träff den 30 augusti där även Conny Nilsson, studieombudsman, från förbundet och Kristin Liljefrid från ABF Norrtälje deltog. Conny informerade om aktuella förbundsfrågor och studiesatsningar. Kristin, som är ny i Norrtälje, presenterade sig själv och ABF:s tänkta utbud i höst. Ni kan se programbladet på kommande sidor.

Ett av de material som Kristin presenterade var ABFs bok "Ett steg i rätt riktning – ett studiematerial om vägen tillbaka till arbete". Den handlar inte bara om att skriva CV utan framförallt om att motivera en omställning till ett "nytt" liv, nya möjligheter. Om intresse finns kommer vi att starta upp en sådan kurs.

En annan satsning som ABF slog ett slag för var "Skapa din egen film". En kurs för att med enkla medel lära sig göra egna filmer – för privat bruk eller för att lägga ut på Face Book eller You Tube. Hur klipper man, hur lägger man på musik m m. Styrelsen för avd 68 tyckte detta var en grej som även vi i Pappers kunde ha nytta av. Vi fyller ju 100 år 2015 och det vore trevligt om några medlemmar skulle vilja göra en film inför jubiléet. Dokumentera fabriken och olika miljöer, intervjua sådan som jobbat länge eller sådana som måste lämna bruket, prata med fackligt aktiva då och nu eller bara intervjua helt vanliga medlemmar. För de som är intresserade av en sådan filmkurs har avdelningen beslutat att betala hela kurskostnaden mot att vi får en film att visa upp 2015. Det blir en win-win situation – vi får en film och kursdeltagarna får lära sig göra en film. Är du nyfiken, hör av dig till fack.expeditionen eller någon studieuppsökare.

De förtroendevalda som ännu inte gått Förbundskursen kan göra det i Örebro 5-6 nov (steg 1) och 25-28 nov (steg 2). Detsamma gäller Lag och Avtalskursen. Den 28-30 okt samt 11-13 nov (del 2) går det en kurs i Göteborg.

Stefan Ekdahl, ungdomskursledare

Pappers anordnar även i år en ungdomskurs. Vi passade på att fråga Stefan Ekdahl från Pappers avd 4 Fors, som varit med och hållit i kursen ända från start i början av 90-talet om vad som kommer upp på kursen i år?

Stefan: Eftersom det här blir sista kursen innan valet 2014 så kommer den fackligt-politiska kopplingen att vara lite mer påtaglig, vi har också förlängt kursen med en dag. Annars blir det som vanligt – att försöka få ungdomarna att bli medvetna om sina rättigheter.

Vilka gäster blir det?

Stefan: Vi hade tänkt oss LO:s ordf Karl-Petter men han verkar inte kunna komma loss. Istället kommer en kille från Uddevalla, Krister Kronlid, som skrivit en intressant bok om Sveriges utveckling. Henka kommer förstås (Pappers ordf Jan-Henrik Sandberg) liksom Matts Jutterström och Lasse Wählstedt. Dessutom tre kvinnliga föreläsare från LO och IF Metall.

Finns det någon övre åldersgräns?

Stefan: Inte någon speciell. Vi brukar säga upp till 30 men vi har haft de som varit 34 också, vi säger inte nej till någon.

Roger Berglund
studieorganisatör

Studieuppsökeriet

Studieuppsökeri betyder att våra studieuppsökare söker upp medlemmarna på fabriken och erbjuder dem att gå olika slags utbildningar. Utbildningarna kan vara både kurser och studiecirklar. Vilka som är uppsökare och vilka områden de ansvarar för ser du här nedan. Kurserna vi erbjuder är som regel relaterade till jobbet.

Conny och Kristin på uppsökarträffen

Det kan vara arbetsmiljökurser inom olika ämnen eller fackliga grundkurser som t ex medlemsutbildning och ungdomskurs eller för de förtroendevalda Förbunds-kurs eller Lag & Avtals-kursen.

Studiecirkeln kan vara bredare i sitt utbud. En del är förstås även här kopplade till jobbet eller det fackliga förtroendeuppdraget men det kan också vara rena fritidscirklar som t ex att laga mat, dansa, jägarskolan, navigation. Fackliga cirklar eller samhällsorienterade cirklar är kostnadsfria för medlemmarna – avd 68 betalar kurskostnaderna. Detsamma gäller kurser i de så kallade baskunskapsämnena; svenska, engelska, matematik, samhällskunskap samt grunddata-kurs.

För rena fritidscirklar och datakurser utöver grunddata subventionerar Pappers halva kursavgiften, dock max upp till 450 kr. Detta förutsätter dock att kursen går genom studieförbundet ABF, oavsett i vilken kommun kursen är förlagd.

Den anmälan som uppsökaren tar emot är preliminär och skickas vidare till ABF om det inte är en kurs vi själva anordnar. ABF kontaktar sedan den intresserade och berättar om förutsättningen för kursen d v s plats, tid, ledare etc. Eller meddelar att kursen inte blir till av något skäl.

Vårat studieuppsökeri pågår under tiden 14 september till och med 11 oktober.

Jaana och Catta bjuder på Kunskapens bord

Torsdagen den 3 oktober sitter två av våra uppsökare i Valhall och presenterar "Kunskapens bord" mellan kl. 9.00 – 14.00. Där kan ni få ytterligare information, anmäla er eller titta på studieprogram och annat material.

Studieuppsökare:

Jaana Kuusisto (PM 3/skl 2): PM 3 skift 1-6 samt PM 11 (inkl Blekeri) + Emb skift 1-3

Catarina Eriksson-Östin (PM 12/1): PM 12 skift1-6, PM 11 (inkl Blekeri) + Emb skift 4-6

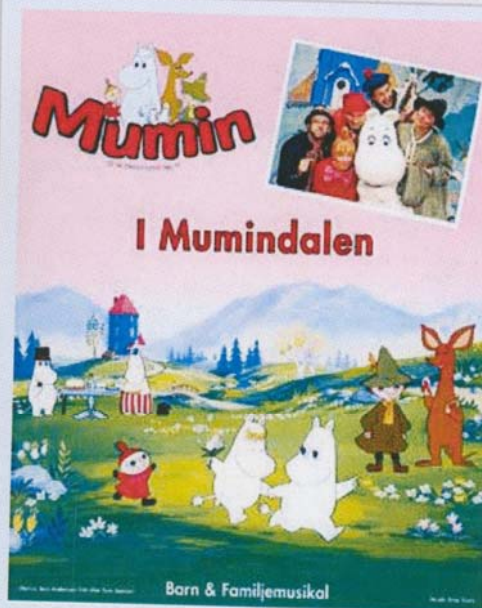
Ann-Britt Mattsson (Rullalag/skl 6):Förråd, Valsverkstad, Brandbod, "Transport" och H-lab. Rullalaget skift 1-6 samt daggruppen Emballeringen

Taisto Hautala (SHSO): ÅKC o rening skift 1-6 (inkl mek o el) samt UH-grupp. Kemikalielossare och Byggnadsavdelningen.

Peter Nilsson (TMP/skl 5): Sliperi, Vedlinje (inkl daggående) och TMP skift 1-6. UH Norr.

Anders Lidén (avd 68): UH söder inkl FU o smörjare, Rör- o Mek.verkstad, El + Skift UH

Roger Berglund (hamn/avd 68): Hamn

Barn- & familjemusikal Lördagen den 21/9 15.00

Plats: Roslagsskolans aula

Pris: 130 kr, med NT-kort 100 kr

Biljetter kan förköpas på ABF expeditionen i Folkets Hus eller på plats föreställningsdagen från 14.00 i Roslagsskolan.

Mer info på mumin.mynta.net

1912-2012

100 ÅR AV
FOLKBILDNING
& KULTUR

ABF Norrtälje
Galles gränd 5
0176-129 50

www.norrtalje.abf.se

Expeditionens öppettider
Mån-fre 09.00-12.00
Ons. även 13.00-16.00

Arbetarnas Bildningsförbund

ABF, Arbetarnas Bildningsförbund, är Sveriges största studieförbund. Vi finns över hela Sverige. Varje år deltar mer än en halv miljon svenskar i våra studiecirklar. Lika många besöker våra föreläsningar och kulturarrangemang.

Folkbildning är för oss idéen om ett fritt kollektivt lärande som kan ge människor kunskap och kraft i vardagen och på jobbet, och mod att delta i det demokratiska samtalet. Läs mer på www.abf.se

ABF Norrtälje

ABF Norrtäljes expedition ligger i hjärtat av Norrtälje, i Folkets Hus, men vi är verksamma i hela kommunen. Vi är för närvarande tre anställda som arbetar med allt från verksamhet med studiecirklar och kulturarrangemang till administration och ekonomi. Titta gärna in hos oss, så berättar vi mer om vad vi kan erbjuda!

Peter Ustrup, Studieombudsman/Chef
072-572 47 77 peter.ustrup@abf.se

Kristin Liljefrid, Verksamhetsutvecklare
070-610 80 90 kristin.liljefrid@abf.se

Anette Lindvall, Studieadministratör
0176-129 50 anette.lindvall@abf.se

För senaste nytt, följ oss på Facebook
facebook.com/abfnorrtalje

STUDERA MED DIN FÖRENING

Vi anordnar också studier tillsammans med våra medlems- och samarbetsorganisationer.

Ta kontakt med oss om du har en idé!

Tel: 0176-129 50

Fler studiecirkel och evenemang kommer snart på norrtalje.abf.se så håll utkik!

HANTVERK

STUDIO mabe
Silver • Naturkonst • Glasfusing

I samarbete med Studio Mabe i Södertjära erbjuder vi cirkel i glasfusing, silverlera och silversmide. För information och anmälan ring konstnären och cirkelledaren Marie Berndtsson 070-554 17 75

Glasfusing

Du får lära dig smälta samman olikfärgade glas eller metaller till effektfulla och personliga smycken. Du får kunskap om materialet, skärteknik och ugnbränning. Helgkurs Kl. 10-15
Pris 1650Kr
Material ingår

Silverlera

Silverlera är finsilver i en konsistens som kan bearbetas på samma sätt som lera och sedan brännas till massivt silver. Du gör egna smycken i finsilver och får lära dig att bränna dom utan ugn så att du efteråt kan fortsätta att göra egna smycken hemma. Helgkurs, lördag och söndag Kl. 10-15
Pris 1950Kr
Material ingår

Silversmide

En cirkel som innehåller silversmidets grundläggande tekniker.
Tisdagar Kl. 18.15-21.30
6 tillfällen
Pris 1350Kr
Materialkostnad tillkommer

Återbrukskonst, bygg av gammalt porslin

4 ggr, 600 kr
Måndagar 18.30-21.00

Plats: NoA
Ledare: Bodil Löthman

MÅLERI & TECKNING

Lär dig teckna

7 ggr, 950 kr
Kvällstid

Plats: ABF, Folkets Hus
Ledare: Fredrik

Måla akvarell

7 ggr, 1 200 kr
Onsdagar 18.30-21.00

Plats: ABF, Folkets Hus
Ledare: Anita Kullström

Porträttmåleri – Akryl

5 ggr, 750 kr
Måndagar 18.30-21.00

Plats: NoA
Ledare: Bodil Löthman

MUSIK, FILM & MEDIA

Elektronisk musik

5 ggr, 850 kr
Måndagar 18.30-21.00

Plats: ABF, Folkets Hus
Ledare: Robin Danielsson

Skapa din egen film

5 ggr, 850 kr
Tisdagar 18.30-21.00

Plats: ABF, Folkets Hus
Ledare: Robin Danielsson

Filmskådespeleri

5 ggr, 950 kr
Tisdagar 18.30-21.00

Plats: Folkets Hus Norrtälje
Ledare: Fredrik Borwin

DATA & IT

Gör din egen hemsida

7 ggr, 1 200 kr
Onsdagar 18.30-21.00

Plats: ABF, datastudion
Ledare: Alberto Belalcázar

Starta webbutik

7 ggr, 1 200 kr
Torsdagar 18.30-21.00

Plats: ABF, datastudion
Ledare: Alberto Belalcázar

Datacirkel - utefter önskemål

5 ggr, 850 kr
Veckodag ej fastställd. Dagtid

Plats: ABF, datastudion
Ledare: Ej fastställt

NORRTÄLJE

SPRÅK

Engelska konversation

7 ggr, 950 kr
Tisdagar 10.00-12.30

Plats: ABF, Folkets Hus
Ledare: Britt Ekberg

SJÖLIV

Förarintyg & Kustskepparintyg

10 ggr, 1 500 kr + material
Veckodag ej fastställd
Kvällstid

Plats: Antingen Folkets Hus i Hallstavik eller Folkets Hus Norrtälje enligt önskemål

Ledare: Erik Sjöberg

Övrigt: Kostnad för sjöpraktik och examination tillkommer

THAILAND

A photograph of a highly ornate Thai Buddhist shrine entrance. The structure is characterized by intricate golden carvings, including flame-like motifs and floral patterns, set against a background of red and green painted sections. At the top, within a pointed archway, is a golden Buddha head in a meditative pose. Below this, the entrance is framed by two white pillars. Through the opening, a view into the interior reveals two seated Buddha statues on pedestals, with various offerings and smaller images on the walls behind them. A set of concrete steps leads up to the interior. The scene is brightly lit, suggesting daylight.

Den buddistiska monarkin!

Jag är tvärs emot alla andra, så jag åkte med min son Marcus och hans sambo Pring till Thailand på sommaren. Var lite rädd att det skulle vara för varmt, men jag klarade värmen riktigt bra.

Från Arlanda, den 24 juli klockan nio på morgonen, flög vi till Suvarnabhumi, Bangkok. Sedan utan bokad biljett direkt vidare till Udon Thani i nord-östra Thailand, som ligger ca. 6 mil från Laos gräns. På flygplatsen blev vi mottagna av glada släktingar och vänner till Pring, de välkomnade oss med blommor. Vi åkte pickupbil, där alla utom vi och föraren satt på flaket, till en förort till Udon Thani, Prings familjs hem. Då var vi ute på landsbygden. Vi bodde på ett hotell några kilometer från hennes föräldrars hem.

När vi skulle besöka Prings föräldrar, så fick vi antingen skjuts av någon av släktingarna eller så var det att ta den lokala bussen eller Tuktuk taxi. Bussarna är små och ser ut som en större pickupbil med tak och har ca 14 sittplatser. Tuktuk taxi är som en trehjulig motorcykel med ca 4 sittplatser bakom föraren. De är smidiga att åka då de lätt tar sig förbi bilköer och andra hinder. Vi vågade inte hyra en egen bil eftersom det är vänstertrafik och man kör väldigt fort i Thailand.

En dag hyrde vi en stor taxibuss med gott om utrymme och var till ett zoo och en fin utsiktsplats. Att vi hamnade på ett zoo var ett språkligt missförstånd då Marcus ville se elefanter. Men han ville se dem ute i naturen, inte instängda. Vilket vi gjorde senare i Phuket. Taxiresan kostade 4000 bath som är ca 960 kr och då hade vi taxin i hela sex timmar. En annan dag var vi, släkt och vänner till Khan Kaen och tittade på ett akvarium, en enorm statypark och ett buddist tempel inne i en liten djungel, en väldigt harmonisk plats.

Ibland tog vi tuktuk in till Udons centrum, där fanns alla lyxbutiker. Där tyckte till och med vi att det var dyrt, men på de lokala marknaderna var det istället väldigt billigt. Priserna där låg på 100 bath (ca 24 kr) för en t-shirt eller ett par sandaler.

Maten är väldigt god, men jag åt inte av deras delikatesser som gräshoppor, larver och skalbaggar.

Pring och Moo fiskar småräkor

Efter 10 dagar flög vi till Phuket i två dagar så jag även hann bada i havet när jag ändå hade åkt så långt. I Phuket så fick jag åka bakpå en vespa, jag hade hjälm i början men efter att någon vi mötte gav ett tecken på att polis fanns längre fram, behövde tjejen som körde ha den, annars hade hon fått böter, så jag blev utan. I Thailand behöver bara föraren ha hjälm. Det kändes något läskigt för det var branta backar upp och ner, men jag klarade detta med livet i behåll. Då lovade jag mig själv att jag inte skall utsätta mig för detta någon mer gång utan hjälm.

Sedan till Bangkok igen för hemresa. Marcus och Pring fick följa med så jag kom rätt på flygplatsen, gaten var det lätt att hitta. Men flygresan hem tog 11 timmar, det var riktigt långtråkigt.

Småräkor

Nationalparken Phuoiom

Middag med olika maträtter

Phuket Katabeach

Buddistiskt tempel

En lokal marknad

FAKTA OM THAILAND

Huvudstad: Bangkok

Officiellt språk: Thailändska

Area: 514 000 km²

Statsskick: Konstitutionell monarki

Folkmängd: 67 089 500

Valuta: Baht

Lands nummer: 66

Landskod: TH

NR 3 KRYSSLÖSNING

B I L T U R

Vinnare av kryss nr 3 är:

1: pris **Hans Koivisto, ÅKC**

2: pris **Linda Haglund, ÅKC**

Grattis! Ni kan hämta erat pris på fackexpeditionen i Röda Villan.

MUMSBITAR

Spröda marängar

Du behöver:

- 1 st äggvita
- 2.5 dl strösocker
- 1 tsk vaniljsocker
- 1 tsk hjorthornssalt
- 1 msk potatismjöl

Vispa äggvitan till hårt skum med elvisp. Tillsätt socker, vaniljsocker, hjorthornssalt och potatismjöl och rör ihop alltihop försiktigt med en sked till en jämn smet.

Klicka ut smeten på en plåt med bakplåtspapper. Tänk på att ha lite avstånd mellan klickarna eftersom de växer i ugnen.

Klicka ut små klickar så att det blir ca 30 st så blir de lagom stora - färre klickar ger större marängar. Grädda mitt i ugnen i 125 grader i 40 minuter. Servera gärna marängerna till glass, på bilden är det blåbärsglass. Vispad grädde, banan och chokladsås är också gott till.

KALENDARIUM 2013

Styr	Styrelsemöte
AVD	Avdelningsmöte
KO	Kontaktombud
HKO	Huvudkontaktombud

STYR	AVD	KO-träff	HKO-träff	Anmärkningar	Tid
02 okt	09 okt	27 sept	13 sep		
06 nov	13 nov	29 nov	15 nov	Distriktsmöte	07-08 okt
	11 dec			Verksamhetsplanering	25 oktober
				Förbundsmöte	20 - 21 nov

KRYSSET BÖRJE NORDSTRÖM

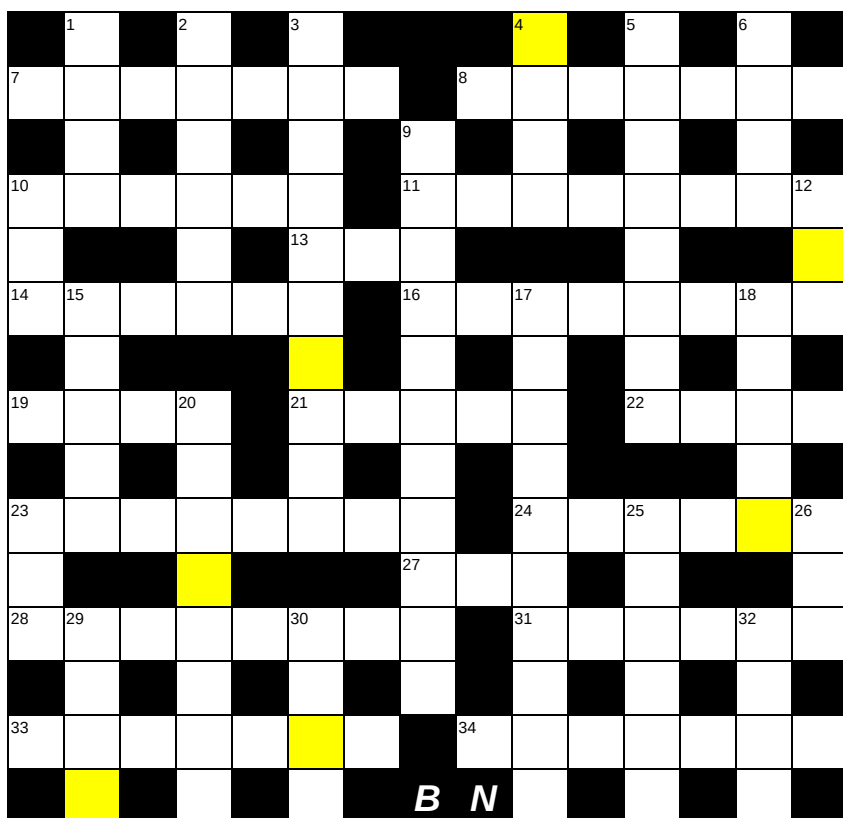
Dags för ett nytt kryss. Du behöver inte lämna in hela krysset när du löst det. De bokstäver som hamnat i de tonade rutorna bildar ett "lösenord". Lämna in detta lösenord tillsammans med ditt anst-nr, namn och avd. så deltar du i dragningen. Du kan även maila lösenordet till oss :

avd.68@holmenpaper.com

Bland de inlämnade rätta svar kommer vi lotta ut:

1: pris 2 st trisslotter

2: pris 1 st trisslott

Vågrätt

7. Utfyllnadsskådis
8. Det var en tysk, en norrman och...
10. Kröson
11. Mellan Europa och Asien
13. Står på vissa lastpallar
14. Sollidens scen
16. Skyddas av LAS
19. Bo
21. Längst i Frankrike
22. Kväsa
23. Sommarplågans hem
24. Kärra från Nippon
27. Före DVD
28. Gjorde "Vampyrernas natt"
31. Mest inne
33. Nu oftast trådlös
34. Skrev texter till Mando Diao!!

Lodrätt

1. Liten box	12. Armod	26. "Dambas"
2. Småhus	15. En av fyra under ko	29. Kindtand
3. Blixtvisit	17. Collegetröja	30. Somliga går med trasiga
4. Jäkt	18. På svensxa	32. Ballad
5. Bolagets färdigblandade	20. Höglund med stora frisyren	
6. Tupp	21. Team	
9. Känd cykelsparkare	23. Krokodilens är stort	
10. Förste FN-chefen	25. Gjorde ost	

FACKEN I POLITIKEN ORGANISERAR

MANIFESTATION

I HALLSTAVIK

tisdag den 1 oktober KL. 17.00

Vi samlas vid Pappers avd 68:s expedition och går mot centrum där vi fortsätter med manifestationen på temat:

För ett levande Hallstavik

Talare

Paula Thunberg Bertolone

IF Metall

Karl-Petter Thorwaldsson

LO:s ordförande

Aleksandar Srndovic

Pappers avd 68

Underhållare

*Trubaduren
Daniel Andersson*

Scenledare **Ulrika Falk**

Tvärfackliga kommittén

LAYOUT: Pappers avd 68
FRAMSIDA: Anders Lidén
BAKSIDA: Pappers avd 68
NÄSTA NR: December 2013

ANSVARIG UTGIVARE :
Aleksandar Srndovic

REDAKTIONEN:
Anders Lidén
Erik Asteving
Ulrika Enlund
Stefan Pettersson
Mikael Holmberg

KONTAKT: Pappers avd 68
Tyskavägen 1
763 81 Hallstavik
0175 26 390
www.avd68.com

